

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knafova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za ino-
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din,
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711

Godrnjači in malodušneži delajo napačne račune

Glavno glasilo JNS „Glasnik JNS“ se bavi s položajem po posvetovanju predsedništva JNS in pravi med drugim:

Treba je ugotoviti dejstvo, da je JNS edina sposobna utrditi državno politiko v našem narodu in da je edina močna posrednica za sodelovanje vsega naroda pri izvajanju programa narodnega in državnega edinstva. Mi ne zahtevamo zase nikakih posebnih pravic, temveč izvajamo iz tega položaja samo dolžnost. JNS predstavlja po svoji organizaciji danes v glavnem osredotočenje vseh jugoslovenskih političnih moči, pa je zato tudi nasproti zunaj in nasproti znotraj odgovorna za uspehe ali neuspehe jugoslovenske politike. Vse, kar se pojavlja poleg nas, četudi je v nekaterih točkah našemu programu blizu, je slabo za jugoslovensko smer, ker jo zaradi svojega postopka bolj kvari kakor podpira. Oni, ki se dvigajo proti našemu programu, niso samo pristaši verske in plemenske delitve, temveč tudi nepopoljšljivi zastopniki stare miselnosti, ki žele, da bi se ponovno postavila na dnevni red notranja vprašanja, katera so v preteklosti pokazala tako slabe uspeha.

Malodušni ljudje se vedno pojavljajo, kadar je narod v težavnem položaju, in vedno hočejo biti nekakšni profesorji državne in narodne politike ter zamamiti narod z nekakšno državniško modrostjo. V vrste takega pojmovanja spada tudi tako zvana zagrebška spomenica. Oni, ki so bili do včeraj najvišji funkcionarji in sodelavci pokojnega kralja Uedinitelja, osbnosti, katerih najvišji poklici so odvisni od čuvanja ugleda in vpliva, niso mogli počakati niti 24 dni po smrti pobudnika in izvajatelja šestojanuarske politike, da ne bi grajali in dejansko ne proglasili njegovega velikega dela z osnove za pogrešno. Oni se dvigajo proti «monopolu jugoslovenske smeri» in očitno smatrajo, da je treba prav v sedanjem trenutku, ko so neprijatelji hoteli v osebi pokojnega kralja Uedinitelja ubiti misel jugoslovenskega edinstva, dati separatistom enakopraven položaj v naši državni politiki. Podpisniki te spomenice grede celo tako daleč, da v trenutku, ko mora naš narod iskati zaščito proti zločinom svojih neprijateljev, zahtevajo, naj se odstrani zakon o zaščiti države in državno sodišče, ki posluje po tem zakonu.

Brez dvoma so dopuščene presoje in zahteve po od pomoči v pogledu vsakega nezakonitega in protipravnega dejanja državnih oblastev, bodisi najvišjih ali najnižjih, toda ta spomenica gre v tem pogledu daleč preko dopuščene mere in more služiti samo onim, ki so hoteli predstavljati našo državo kot državnopravno nezanesljivo in udariti pred vsem svetom našemu narodu pečat prosvetne zaostalosti. Ne vemo, v koliki meri se bodo obtoženi neprijatelji našega naroda izkušali poslužiti zagrebške spomenice, vendar pa upamo, da tega ne bodo storili, ker morajo vedeti, da predstavljajo podpisniki te spomenice le peščico ljudi, ki očitno niso niti trenutek premislili, kaj delajo, in izmed katerih mnogi že zdaj izjavljajo, da niso bili poučeni o tem, o čemer se govori v spomenici.

Ali je treba v sedanjih težavnih razmerah separatističnih gibanj v znaku preteklosti? Čitali smo v nekem glasilu prijateljev ljudi, ki so bili pristaši neke bivše stranke v dravski banovini, razglabljanje o treh neodvisnih narodih s skupno mejo. Vse to početje temelji na špekulaciji, da bo narod v

svoji globoki žalosti nasproti njim manj odporen. To početje je zaneslo za nekaj trenutkov vznemirjenje tudi v nacionalne vrste. Bilo je celo tudi mnogo kritike, da JNS in vlada preveč brazbiržno prehajata preko tega pojava. Nasprotniki so naglo izrabili ta položaj ter razširili glasove, kakor da stojimo pred dobo nekakšnih daljnosežnih sporazumov in nekakšne začasne vladavine. Vse to se je zdaj razbilo. V imenu ogromne večine naroda je JNS poudarila čisto in jasno svojo politično črto, od katere ne popusti z nikakimi dogovori.

Ob izseljenskem tednu

Prvi teden decembra je po vsej državi že tretjič posvečen našim izseljencem. Izseljenski teden je otvorila izseljenska nedelja 2. decembra. Izseljenski teden naj v prvi vrsti pokaže vzajemnost v zvesti ljubezni izseljencev do domovine in domovine do rojakov, ki so jo morali zapustiti. Stotisoči so morali v široki svet zaradi kruha ali pa kot politični izgnanci iz bivše Avstro-Ogrske in nekdanje Turčije. Nad en milijon našega ljudstva živi v tujini. Ta naš rod na tujem imenujemo z vso upravičenostjo deseto banovino in naša dolžnost je, da posvečamo tej deseti banovini prav tako skrb kakor našim devetim banovinam.

Po približnih podatkih živi v Kanadi 18.000, v Zedinjenih državah 700.000, v Osrednji Ameriki 4000, v Argentini 120.000, v Boliviji 1500, v Braziliji 40.000, v Čileju 12.000, v Urugvaju 3000, v Paragvaju 1500, v ostalih državah Južne Amerike preko 2000, v Avstraliji 10.000, na Novi Zelandiji 3000, v Južni Afriki 1500, v Severni Afriki 2000, v Nemčiji (sami Slovenci) preko 40.000, v Luksemburgu 2500, v Belgiji 15.000, v Franciji 40.000, v severnih državah preko 30.000, vseh skupaj torej nad en milijon duš.

Zaradi svetovne gospodarske stiske so naši izseljenci zdaj skoro povsod v tujini hudo prizadeti. Storitni moramo zanje, kolikor je mogoče, saj so tudi oni, ko so bili boljši časi, pošiljali domov velike vsote. Od tega denarja so se preživljali mnogi naši pasivni kraji in naša plačilna bilanca je imela v dotoku izseljenskega denarja ogromno postavko.

Izseljenski zbor, ki ga je lani priredila Zveza izseljenskih društev v Sarajevu, je podal smernice, po katerih naj bi se udelestvovali zveze med domovino in med izseljenskimi rojaki.

Prva važna zadeva je izboljšanje naše konzularne službe, ki po državah, kjer žive naši izseljenci, ni zadostno razvita, da bi mogla skrbeti za naše ljudi. So države, kjer imamo mnogo tisoč svojih ljudi, a nimamo tam niti honorarnega konzula. Izseljenska društva so zaradi tega predlagala: V vsakem kraju, kjer je večje število naših izseljencev, naj uredi država svoje zastopstvo. Ker denarne razmere ne dovoljujejo, da bi mogla država povsod nastavljanje prave konzule, naj se poskrbi vsaj za honorarne konzule. Pri nastavljanju teh konzulov naj pridejo v poštev samo možje, ki bodo res vršili svojo službo v korist naših ljudi.

Notranja kolonizacija je najuspešnejši način preskrbe izseljencev, ki se vračajo domov z družinami brez vsakih sredstev. Imamo ogromne po-

vršine plodne zemlje po Slavoniji, ki leži zapuščen, dosti je pa neobdelane zemlje tudi po Bosni in Srbiji.

Zveza izseljenskih društev je na otoku Hvaru uredila dom za onemogle stare izseljence. Taki domovi pa bi bili potrebni tudi v drugih pokrajinah. Nadalje je zveza ustanovila tudi sklad za življenjsko zavarovanje izseljencev, ki so se vrnili v domovino. Zaradi zaposlitve izseljenskih povratnikov naj se omeji dovoljenje zaposlitve tujih delavcev v državi. Enako naj imajo pri kolonizaciji prednost izseljenski povratniki pred tujci, ki kupujejo ponekod posestva.

V zaupanju do domovine so izseljenci pošiljali domov svoje krvavo zaslužene prihranke. Iz tujine niso mogli presojati zavodov in njihove trdnosti, zato so večkrat vlagali večje vsote v denarne zavode, ki so obetali po domačem časopisju visoke obresti, pa so potem propadli in ubogi izseljenci so izgubili svoje prihranke. Ti naši obubožani rojaki trpijo zdaj v tujini največje pomanjkanje. Izseljenci so doslej poslali v domovino okrog 20 milijard dinarjev ter tako izkazali svoje zaupanje do domovine. To zaupanje si je treba na vsak način ohraniti tudi za ceno gmotnih žrtev.

Od izseljencev smo prejeli trikrat več zlata kakor od vseh naših zunanjih posojil. Izseljenske denarne pošiljke so v izdatni meri krepile našo valuto. Na vsak način je treba poskrbeti, da bodo izseljenci rešili svoje vloge vsaj v letnih obrokih iz vseh denarnih zavodov.

Poleg teh perečih zadev so še mnoge druge in v izseljenskem tednu se mora na vsak način razširiti in utrditi spoznanje, da so izseljenska vprašanja velevažne splošne narodne zadeve, ki v narodnem in državnem interesu ne trpijo nobenega odlaganja. V tem spoznanju bomo najbolje praznovali izseljenski teden ter se oddolžili svojim rojakom v tujini.

To so glavne reči, ki bi jih bilo treba storiti za naše rojake v tujini. Naš dolg je to nasproti njim, ne samo prirodna dolžnost rojakov nasproti rojakom.

Poleg kmeta je osnova narodnega gospodarstva krepak obrtniški stan

V svoji veliki stiski so se slovenski obrtniki s tovariši iz drugih delov naše države odločili letos prvič za prireditev obrtniškega tedna, katerega namen je dvojen: Ta teden naj na eni strani med obrtništvom, ki danes zaradi hudih razmer že obupuje, dvigne stanovsko samozavest in vero vase, v uspeh svojega dela in v boljšo bodočnost, na drugi strani pa naj obrtniški teden zbudi v širši javnosti zanimanje za našega obrtnika in razumevanje njegovih teženj, potreb in zahtev. Javnost naj se zave, da sta usoda in obstoj obrtnika ne samo njegova osebna zadeva, temveč da je to vprašanje, ki je reč vse javnosti. Občinstvo naj se otrese pogrešnega naziranja, da je vse, kar je tuje, zato tudi boljše. Predre naj med narodom prepričanje, da je poleg kmeta osnova narodnega gospodarstva krepak obrtniški stan.

Postanek obrti sega v prastare čase, ko je človek kot postransko opravilo vršil na najenostavnejši način izdelovanje raznih potrebščin, zlasti obleke, posode, orodja, orožja in verskih predmetov. Ko pa so se začele ustanavljati utrjene naselbine in mesta, je nastajalo obrtnišvo kot samostojen stan.

Obrtnikova gospodarska in tudi številčna moč mu je ustvarila kmalu ugleden položaj posebnega meščanskega sloja. Gospodarji z dežele in mest so dajali obrtniku posebne pravice. Obrtniki so se zbirali v svojih združenjih, tako zvanih cehih, ki so skrbeli za red v obrtniški produkciji in prodaji. Cehi so se ustanavljali za poedine stroke. Danes obstajajo zgodovinske listine ustanovnih pisem iz 14., 15. in 16. stoletja za krojače, krznarje, kovače, mesarje, čevljarje, lončarje, peke, usnarje in druge po raznih mestih, posebno v Ljubljani, Škofji Loki, Kamniku, Novem mestu, Celju, Ptuj in Mariboru. Namen teh cehev je bil gospodarski, zlasti pa zaščita proti konkurenci obrtniških izdelkov in blaga iz tujih mest in krajev. Domačega obrtnika so varovala oblastva. Trgovci, ki so tovorili na primer blago iz Italije preko Ljubljane na sever, so morali pustiti blago

v mestu na razpolago domačim obrtnikom in trgovcem več tednov. Cesar Maksimilijan je v 16. stoletju izdal v zaščito ljubljanskega obrtnišva naredbo, da takega blaga, ki ga izdelujejo domači obrtniki, trgovci ne smejo uvažati iz tujih krajev in ga prodajati. Če hočejo zaslužiti, naj preskrbujejo obrtnika s sirovinami in orodjem. Že v srednjem veku torej vidimo, kako se je izvajala politika zaščite domačega obrtniškega dela po načelu: prodajaj in kupuj domače blago. Gospodarji dežel in mest so se že takrat dobro zavedali, da je osnova narodnega blagostanja krepak obrtniški stan.

Če posežemo nekoliko nazaj v čase našega narodnega prebujenja pred skoro 100 leti, v tako zvano Bleiweisovo dobo, vidimo, da se je takrat čutila potreba, da se ustanovi tudi časopis za obrtnišvo pod imenom »Kmetijske in rokodelske novice«. Zasluge tega prvega našega obrtniškega glasila za naš narodni preporod se ne dajo dovolj oceniti. Takrat se je začel naš obrtnik zavedati in prebujati. Že leta 1856. je ustanovil takratni ljubljanski obrtnik Horak prvo zadrugo za obrtniška posojila. Če bi bil tej prvi pobudi sledil enakomeren razvoj, bi bilo že na pragu sedanjega stoletja naše obrtnišvo neprimerno naprednejše, kakor je v resnici bilo. Sovražna vladavina pa je to lepo začeto delo ovirala in dušila že v kali. Temu se je pridružila še ogromna stiska po borznem polomu leta 1873., ki nas je pritisnila v razvoju nazaj za več desetletij. Kljub temu pa naš obrtnik ni klonil in je v svoji žilavi vztrajnosti, smotni delavnosti in ljubezni do svojega poklica krepko razvil svoje delo. V časih pred svetovno vojno je bil jedro naše narodne, obrtne in industrijske delavnosti naš slovenski obrtnik.

Uedinjenje v lastni državi Jugoslaviji nam je prineslo politično osvobodjenje, nerešeno pa je še ostalo vprašanje naše gospodarske osamosvojitve.

Medtem ko smo bili v preteklosti in največji odvisnosti od tuje proizvodnje obrtno-industrijskih izdelkov, smo se po uedinjenju v industrijski

skem pogledu sicer znatno osamosvojili od tuje proizvodnje. Vendar moramo žal ugotoviti, da se ob prevratu naš obrtnik ni takoj znašel. Naloge gospodarske osamosvojitve so bile glede na obstoječe razmere zanj tako hude in velike, da jim v prvem času ni bil kos. Tako vidimo, da prevzemajo pobudo židje in tujci.

V prejšnjih časih smo imeli pri nas lepo razvito obrt in industrijo v najrazličnejših panogah, ki pa sta postopno propadli. Omenimo naj le našo tkalско obrt. Izdelovali smo sami polizdelke za obleko, platno in sukno. Znamenita so bila naše klobučarstvo, slamnikarstvo in krznarstvo. Naše kočevsko steklo in lončarsko blago sta se izvažala v Italijo. Pohorci so sloveli po izdelkih brušenega stekla. Kroparji po žebeljskem blagu in v Dvoru in gorenjskih gorah smo pridobivali prvovrstno železo. Angleži in Nemci so iz železa naših kmečkih nožev (pipecev) izdelovali najboljše britve, sekire; srpi in koše so šle iz naših krajev tja v Rusijo, Martin Krpan je tovoril v Italijo naše bruse ter jih zamenjaval za sol, gorenjski žimarji pa so prodajali svoje izdelke v sosednje dežele.

Vse te in še številne druge stroke so nam propadle. Po prevratu nam kažejo številke našega uvoza obupno sliko. Samo pri uvozu tkaninskega blaga v našo mlado državo je zaslužila tujina ogromno vsoto treh milijard dinarjev na leto!

Toda če danes po 16. letih državne samostojnosti pregledamo obseg in razvojno stopnjo naše male in srednje obrtne proizvodnje, vidimo, da je naš obrtnik z vztrajnim delom, ki ga odlikuje prvovrstna kakovost, ustvaril obsežno in pestro zgradbo proizvodnje najraznovrstnejših izdelkov in blaga in da je bil pravi in glavni pobornik naše narodne gospodarske osamosvojitve naš obrtnik. Znal se je prilagoditi zahtevam nove dobe in novim smerem okusa. Vidimo, kako se izpopolnjujejo in krepijo obstoječe stroke ter se hitro ustanavljajo nove. Z naglico se začne obnova propadlih obrti. Uspehi so se kmalu pokazali. V mizarški stroki smo dosegli tako tehnično in kakovostno višino, da se lahko kosamo z najboljšimi izdelki tujine. To velja tudi za druge izdelke lesnih strok. Motorizaciji vozil je obrtnik takoj sledil ter se vrgel na izdelavo avtomobilskih in avtobusnih karoserij. V kovinarskih strokah se odlikujejo po obsežnosti in specializaciji svojih izdelkov ključavničarska, mehaniška, kovaška, kovinsko-strugarska, pilarska, kleparska, kotlarska, nožarska, puškarska in pasarska stroka, ki

Milka Govekarjeva:

19

POLKOVNIKOV GROB

Z Blažem sva uredila vse potrebno za pogreb. Upravi bolnišnice sem sporočil nesrečo, ki nas je zadela, in jo obenem prosil, naj ti za božjo voljo ne izda niti besedice o tem. Moj strah je bil brezpomemben, ker mi je kesaje zdravnik sam strogo zabranil govoriti s teboj o smrti očeta, dokler nisi bila izven vsake nevarnosti. Tako sem okleval do danes. Ne bodi huda, mati! Prijel jo je za roko in ji jo podržal v svoji. Tudi Blaž je pristopil in tiho zaihtel.

Sabina ni zmogla solze. Prijela se je za srčno stran, kakor da jo je tam zgrabila strašna bolečina in se naslonila na rob postelje.

«Andrej! Andrej!» je zastokala. «Odpusti! Kako sem te krivo sodila...»

Opetekla se je k omari, kjer je visela pokojnikova obleka.

«Obleko, obleko!» je skoraj vpila. «Kje je obleka, ki jo je imel tisti dan na sebi?»

Blaž je pristopil in snel oblečilo, ki je bilo zaprašeno in natrgano, drugače pa še skoro novo.

«O seveda! Saj se spomnim!» je kakor oddaleč govorila, «v tem oblečilu sem ga videla zadnjikrat. O Andrej! Andrej!» je bolestno ječala, objemaje mrtvo oblečilo.

Kakor blazna je stopala po sobi, da so gluho udarjali njeni koraki po sobi. Tone in Blaž se nista upala ganiti.

«Andrej!» Spet sta jo odvedla k postelji.

«Pomiri se, mati, ne žaluj preveč! Vsaj ti nam ostani!» je prosil Tone.

Pogledala ga je nemo in prikimala, a prsti so ji krčevito grebli v oblacilo in ga stiskali. Rahel trepet ji je šel po vsem životu in mišice na obrazu so ji oživele. Kakor sunek je šlo preko obraza in tedaj so jo pričele oblivati solze.

Legla je v posteljo. Blaž pa je hitel v kuhinjo po dekle in po ovitke.

Drugo jutro, ko je ležala še rosa po polju in je solnce še prav sveže oblivalo suhopoljske vrtove, je stopala s sinovoma preko grobov do sveže gomile, pod katero je ležal Andrej. Zazrla se je v kup prsti z neizmerno bolečino v obrazu ter se oklenila Tonetove roke. Toda jokala ni več. Nekaj je v nji čez noč odmrlo in njena hoja je bila podobna poznavstnemu tavanju.

Potem je odšla s sinovoma v župnišče, kjer je naročila za pokojnega Andreja mašo, pri kateri je hotela biti navzoča.

Še očeta je obiskala, ki je kljub visoki starosti še čvrsto gospodaril v svojem domu, a nato se je vrnila na svoj dom, ki se ji je zazdel kakor prazna mrtvaška veža.

X. poglavje.

Drugo leto žalovanja je minevalo, toda Sabina še ni bila odložila žalne obleke. Bila je tiha, vdana v svojo usodo. Dà, bili so celo dnevi, ko se je že pričela rahlo smehljati. Toda preko njenega čela je bilo stalno razprostrto nekaj kakor lahna

megla, za katero ni mogel nihče dojeti prave slike njenega resničnega razpoloženja.

Berta, ki je šele pred kratkim pričel znova prihajati v gostilno, je zrla z nerazumljivo mržnjo. Le s težavo se je premagovala, da ni svojega sovražstva očitno kazala. Dasi že priletna, je ohranila še svoje lepe poteze, ki so se po bolezni skoraj osvežile. Njeni plavi lasje se niso še niti najmanj srebriili. Le njene modre oči so se videlo temnejše, ker je ležala v njih globoka žalost.

Bilo je nekako sredi maja, ko je hodila Sabina med rožnatobelimi krošnjami cvetočega sadnega drevja in njene črna obleka se je kaj čudno odražala od mlade krasote, topeče se v sladkih vonjih in obdane od roja spreletavajočih se čebelic in pisanokrilnih metuljev.

Preveliko je bilo nasprotje med žalujočo ženo in cvetočo naravo. Toda Sabina je nosila v naročju pismo, ki je vsebovalo srce srečne mlade neveste, cvetoče v mladostnem žaru v prav isti prelesti, kakor je cvetela ona mlada duhača jablana tam ob robu sadonosnika z rožnato nadahnjnimi belimi cveti.

Sabina je skozi trdi pismeni ovitek čutila mlado srečo svojega otroka, ki je zaživelo v pomlad, in zdelo se ji je, da cvete ona sama.

«Presrečna sem, mati! Ko hodim zjutraj z naročjem knjig mimo rahlo nadanih mrzlih izložbenih šip, komaj čakam, da me stopinja zanese mimo okna, kjer zagledam njega... Da bi vedela ti... Kakor živ je... In potem mislim vse dopoldne nanj in še med poukom pišem verze nanj...»

so sposobne izdelovati cenene in prvovrstne izdelke. Izreden napredek specializacije zaznamujemo v tkaninski stroki. Za tkaninskimi tvornicami nastopajo že obrtniki, ki so v zadnjem času napravili mojstrski izpit iz tkalstva. Trikotaža je zavzela ogromen razmah prav pri malih obratih. Krojač in krojačica in modistka uspešno tekmujejo s tujo modno proizvodnjo. Čevljar se v najfinejši izdelavi smelo kosa s čevlji prvih znamk, dežnikar je gladko izrinil tuje izdelke. Tudi v kemičnih strokah imamo vrsto predmetov, ki se danes izdelujejo doma in v polni meri ustrezajo potrebam. V izdelovanju glasbil nastopa že dovršena specializacija v večini vrst teh izdelkov, v slikarstvu, kiparstvu, fotografski in grafični stroki smo skoro popolnoma neodvisni od tujine. Prav tako smo se osamosvojili tudi v elektrotehniki. Kar hitro sta se znala naš amater in obrtnik uvesti v tajnosti radia ter si z bistrostjo in ročnostjo osvojiti to stroko. Kmalu bo čas, ko nam ne bo več treba Philippsu v tujino metati vsako leto 30 milijonov dinarjev za radijske aparate. V instalaciji centralnih kurjav je naš mladi tehnik-obrtnik hitro osvojil pozicije, ki so bile monopol inozemcev. V zadnjem času posega naš obrtnik že po kompliciranejših instalacijah parne peči ter podira konkurenci inozemstva postojanko za postojanko za razne obrtno-industrijske naprave. Pripomniti je treba pri tej priliki, da se naš obrtnik trudi, da svoje obrate tehnično preuredi. Tako vidimo mesarje, da obdajajo delavnice s keramičnimi ploščicami, uporabljajo frigidere, peki instalirajo parne peči, brivsko-frizerske delavnice kažejo velike ureditve zdravstvenega značaja, kovinarji in lesne stroke uvažajo motorni pogon in stroje ter grade zračne in svetle delavnice. Za vse to se žrtvujejo velike vsote kljub temu, da jih obrtnik jako težko prenaša.

Posebno razveseljiv je napredek našega obrtnika v umetno-obrtni proizvodnji. Za primer naj navedemo samo našo keramiko, ki se ne samo kosa z inozemsko, temveč je osobito glede umetniškega okusa in osnutka pokazala tako tvorno silo, da vlada zanjo zanimanje že v tujini. V drugih pokrajinah države prihajata izvirnost in umetnost izdelka še posebno do veljave. Galičniški rezbarji so ustvarili umetnine, za katere nam je ponujala tujina ogromne milijonske vsote. Prizrenski kujundžije, to so neke vrste pasarji ali cizelerji, so izdelali za grob pokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja kadijnico tako umet-

niške in obrtniške dovršenosti, da predstavlja edinstveno delo v svetovni umetni obiti.

Če naposled vidimo, da sta naša jugoslovenska rojaka Pupin in Tesla s svojimi iznajdbami povzročila naravnost svetovni tehnični prevrat, nas navdaja trdna zavest, da je naš obrtnik po svoji iznajdljivosti in spretnosti v tekmi prav lahko kos vsej tujini. Uverjeni smo, da so za nami časi, ko se je dajala prednost tujinskemu delu in izdelkom pred domačimi, ko smo občudovali in cenili samo to, kar je bilo tujega.

Socialne in gospodarske razmere pri nas so take, da silijo kmetska gospodarstva s svojim kmečkim gospodarstvom, da išče vire dohodkov v domači obrtnosti. Prav tako pa tudi vidimo, da se velik del naših obrtnikov ne more preživljati izključno samo z obrtjo, temveč mora tudi kmetovati.

Povezanost kmetijstva in obrti vidimo tudi v predmetu obrtne proizvodnje. Imamo dolgo vrsto izdelkov, ki so v izdelavi ali pa celo v končni predelavi v neposredni zvezi s kmetijskim pridelkom. To velja na primer za žagarsko, mlinarsko, mesninarsko, tkaninsko, žimarsko, košarsko, mlekarstvo, sadnokonservno, mesnokonservno, usnjarsko, opekarnarsko in dolgo vrsto drugih strokov, ki predelujejo kmetijske pridelke in proizvode.

Kako je navezan kmet na obrtnika, nam dokazuje vloga obrtnika kot rabnika kmetijskih pridelkov in sirovin. Kdo kupuje od kmeta največ njegovih pridelkov za preživljanje? Poleg delavca in uradnika obrtnik! Res je sicer, da se mnogo kmetijskih pridelkov izvažajo, toda mi vidimo, da so se v zadnjih letih tuje države obdale z visokim carinskim zidom, tako da je naša izvozna trgovina zelo padla. Medtem ko smo izvozili v letu 1928. za šest in pol milijarde dinarjev, je znašal naš izvoz v letu 1933. samo še okrog treh milijard dinarjev, torej manj kakor polovico. Ker so glavni izvozni predmeti kmetijski pridelki, trpi zaradi tega še posebno naše kmetijstvo. Zato se mora kmet truditi, da proda svoje pridelke doma. Ker predstavlja obrtni stan z družinami in pomožnim delavstvom skoro en milijon prebivalstva v državi (v Sloveniji okrog 150.000 prebivalcev, kar dosega skoro eno sedmino vsega prebivalstva v naši banovini), je jasno, da prihaja pri prodaji različnih kmetijskih pridelkov prav tehtno v poštev prav obrtni stan. Od 14 milijonov je v državi 11 milijonov kmetov.

MEINL ČAJ

NEPOSREDNI UVOZ

Od ostalih treh milijonov, ki so rabniki kmetijskih pridelkov, je obrtnikov ena tretjina.

Važno je, da pri tem izpregovorimo tudi o cenah kmetijskih pridelkov. Medtem ko je dobil kmet leta 1926. za določeno količino svojih pridelkov 100 dinarjev, je ta cena padla v letu 1931. na 74 dinarjev, leta 1932. na 67 dinarjev in leta 1933. že na 57 dinarjev, torej skoro na polovico. Večja raba je eden izmed onih glavnih činiteljev, ki morejo dvigniti ceno kmetijskim pridelkom. Da bo obrtnik mogel kupiti zadostno količino kmetijskih pridelkov, katere si mora zdaj pritrjavati, in da bo mogel te izdelke tudi za kmeta dobičkonosno plačati, je potrebno, da je bolje zaposlen in da več zasluži.

Obrtnik, ki nima dela in zaslužka, je trgovcu slab naročnik in še slabši plačnik. Če se obrtniku godi slabo, trpi veliko škodo tudi trgovec. Vprašamo se nadalje, ali je v korist delavstva, če obrtnik uspeva. Star pregovor pravi, da je obrtnik vajencu drugi oče in rednik, pomočnik pa mu je desnica. Kadar se obrtniku dobro godi, je dobro zaposlen in primerno plačan tudi njegov pomočnik. Kadar trpi obrtnik zaradi pomanjkanja dela in zaslužka, mora znižavati mezde svojim pomočnikom ter je prisiljen pomočnike odpustiti. Obrtnik vrši tudi važno vlogo pri vzgoji vajencev. Vajenec, ki se je dobro izučil, bo lahko našel primerno zaposlitev kot bodoči pomočnik. Če pa

Počasi se vlačijo ure, ko predavajo profesorji, se skrivam za hrbet tovarišice pred menoj... In mojih verzov je vedno več. Ne morem misliti na šolo... na zgodovino, na matematiko in njene puste formule... Mislim le nanj, ki ima tako lep, tako topel pogled. In ko nas ob eni pozdravi na kostanjih pri izhodišču roj žgolečih vrabcev, ko se olajšanih duš razkropimo po vseh cestah na svoje domove, napravim znova dolg ovinek do izložbe, kjer visi njegova slika... Ljubila sem ga že tako dolgo, mati, in še zdaj, ko ga tri tedne poznam, ga gledam sleherno jutro v šolo grede v izložbi Putihovega ateljeja. Kako sem ga spoznala, naj bi ti pisala? Menda po najbolj čudnem naključju, kar jih je na svetu možnih. Saj ti ne bom pripovedovala, kako in kaj, glavno je, da veš, da se ljubiva in da je tvoja Jona blažena od sreče, od velike, nikoli pričakovane sreče.

Moje zadnje je to leto na učiteljskem, a Boris trdi, da bi bilo tako ali tako zadnje. Prihodnje leto bom žena mladega pehotnega poročnika. Kakor vlita mu pristojna uniforma. In rahlo valovite kostanjaste lase ima kakor jaz. Včeraj sva prišla na smešno misel, da sva si podobna. Njegove oči imajo enako barvo kakor moje, le da je njih pogled veliko toplejši in me prestruji kakor električni tok.

Pred maturo sem, mati, a sem tako zelo zaljubljena — ne bodi huda. Nimaš se ničesar bati; študirala bom kljub temu vestno. Po izpitu pa ti privedem svojega Borisa, da ga spoznaš in da uaju blagosloviš.

Sabina se je smehljala. Nad njo je pritaženo šumelo v krošnjah. Med vejami je vriskalo, zrak je bil tako voljan in lahak, da ga je tudi ona čutila. Kako na bi ne razumela svojega otroka.

«Pri vsej ognjevitosti je bistro dekle, ki ve, kaj dela. Kako naj bi ji branila, morda je to njen trenutek, ki ga ne sme zamuditi», je mislila.

«Tvoja srečna Jona», se je bila podpisala.

Počasnih korakov je Sabina odšla proti hiši.

Dekle so pomivale v gostilni pod, ker je bila sobota. Nekoliko neprijetno ji je bilo, ko je zagledala Berta pri mokro obrisani mizi in s škornji na pomitih tleh.

«Pa bi stopila v kuhinjo!» je prijazno povabila, a istočasno se ji je pojavila na čelu drobna gubica.

Postregla mu je v kuhinji in iz vlnudnosti prisedla. Še vedno so ji v spominu nejasno zveneli Jonini izlivi sreče, še vedno je živela z njo...

Bert pa jo je pozorno opazoval in zdela se mu je nenavadno živahna. Zakaj se je skozi leta zagrizel v misel, da bi se mogel za življenje zvezati edino z njo kot tovarišico. V tej misli je Bert, ki je bil po naravi dober kakor njegov oče, živel, le da je imel nekaj tuje odločnosti ter je sklenil tvegati vse, da uresniči svojo željo.

Po Andrejevi smrti se dolgo ni približal hiši. Razumel je njeno žalost, katero pa bo, kakor je upal, kot žena z zdravim razumom sčasoma prebolela. Poznal je sicer Sabino kot ženo z izrednim ponosom in prav zato je razumel njen prajšnji odnošaj nasproti njemu. Na rovaš svoje časti ne bi

storila ta žena ničesar, pa če bi bila še tako nesrečna.

«Andrej jo je ljubil po svojo, a osrečil je ni», je domneval. Po poldrugem letu žalovanja je bil nemara čas, da se je Sabini približal, ko mu je usoda že sama šla na roko, da mu je nudila obetanje na izpolnitev želje, o kateri je sanjal vse življenje.

Sabina je bila zanj vzor žene — in je to ostala do današnjega dne. Njemu se ni zdel čas nikoli prepozen za izpolnitev želje. Brez ozira na to, da je bila najbogatejša vdova v soteski, je snubil le njeno srce. Glede zadnjega pa si ni bil nikoli prav na jasnem, a mogel si je domišljati, da ji ni neprijeten. Sabina je bila vedno zaprta nasproti vnanjemu svetu, in baš to jo je obdajalo z neko skrivnostno privlačnostjo.

Danes je sedela tu pred njim vsa čila in kakor v sanjah zrla skozi okno v pomlad, ki je živela zunaj. Ona sama pa je v črni obleki in zre vse to, kakor oddaleč, kakor da nima pravice do življenja, ki poje tam zunaj. Kakor bi šlo vse to mimo nje, ki je čakala s toplim srcem, vse življenje le čakala.

Bert je primaknil stol in jo prijel za roko.

«Gospa! Sabina! Le eno besedico prosim. Ali še žalujete?»

Pogledala ga je in mu odtegnila roko.

«Se», je dostavila temno.

«In ste prepričani, da vam Andreja ne bi mogel nadomestiti nihče drugi na svetu?»

Dolgo ga je gledala, nazadnje je odgovorila:

obrtnik nima dela, trpi občutno tudi vzgoja vajencev. Nezaposlenost obrtnika je tudi eden glavnih razlogov, zakaj tako zelo pada število vajencev. Medtem ko smo jih imeli leta 1929. v dravski banovini še 15.155, je njihovo število v letu 1933. padlo že na 8788.

Naša dolžnost in dolžnost vse javnosti je, da v bodoče odločno odklanjamo tuje blago, naročamo in kupujemo pa domače, v prvi vrsti obrtniške izdelke.

Politični pregled

Dne 28. novembra popoldne je naš odposlanec pri Društvu narodov

izročil tajništvu Društva narodov obširno spomenico, s katero je dokazana podpora, ki so jo uživali strahovalci na Madžarskem.

Tako je ugotovljeno, da so madžarski oficirji in madžarsko društvo »Prebujeni Madžari« sodelovali s strahovalci. Eden izmed vodilnih šefov strahovalcev je bil madžarski major Klar. Dognano je dalje, da je bilo poleg Janke puste še osem taborišč strahovalcev na Madžarskem, in sicer v Anamajurju, Bagoli pusti, Belči pusti, Selu Gelzeju, Kapošvaru, v Veliki Kaniži, v Selu Rabi Molnariju in v Surdi pusti. Strahovalcem so pomagala pri prehajanju meje madžarska oblastva. Z imeni navaja spomenica številne strahovalce, med katerimi so nekateri bivši avstroogrski oficirji, potem ljudje z zločinsko preteklostjo, nekaj izgnancev iz naše države, zapeljanci, ki so se dali zamamiti z denarjem, in nekaj macedonskih revolucionarjev. Strahovalci na Janka pusti so bili člani strahovalskega združenja »Ustaša« in niso nič skrivali svojega obstoja in zločinskih smotrov. Izdajali so svoje časopise. Ustaši so imeli svoje uniforme in celo svoj denar. Za atentate so se javno vežbali s strelnim orožjem in bombami. Spomenica navaja primere, ko so bili od madžarskih oblastev izdani potni listi sumljivim osebam in strahovalcem, jugoslovenskim državljanom. Madžari so dajali vstašem tudi denar.

Številni protesti Jugoslavije, ki je opozarjala na zločinsko početje dr. Pavelića, Gustava Perčeca in drugih strahovalcev, niso nič zalegli.

Madžarska se je kar rogala vsem protestom. Vse, kar je Madžarska napravila, da bi se ubranila jugoslovenskih obtožb, je bila sama komedija, da bi nametala peska v oči evropski javnosti. Zdaj, ko je spomenica pred Društvom narodov,

se Madžari spet na vso moč trudijo, da bi zavrnilo obtožbo,

katero neizpodbitnost na podlagi naše spomenice vidi ves svet. Zdaj sestavljajo svoj zagovor. V evropski politični javnosti vlada največje zanimanje, kako se bodo zagovarjali, ker nihče več ne dvomi, da je krivda Madžarov neizpodbitna.

V vrstah državnikov okrog Društva narodov v Ženevi živahno razpravljajo

o posvetovanjih, ki jih je zadnje dni imel knez-namestnik Pavle v Londonu in Parizu.

Tem posvetovanjem pripisujejo velik pomen, ker se sodi, da je bila glavna snov razgovorov vprašanje, kako naj se za bodoče prepreči, da bi zločinci in politični pustolovci uživali potuho in podporo od odgovornih činiteljev v raznih državah. Časniki ob tej priliki poudarjajo pošteno postopanje Jugoslavije, ki si išče zadoščenja za marsikateri zločin na tako izrazito miroljuben način.

Kakor poročajo iz Ženeve,

bo svet Društva narodov začel razpravo o jugoslovenski pritožbi

v petek popoldne. Najprej bo jugoslovenski stalni odposlanec pri Društvu narodov Fotić utemeljil posredovanje svoje vlade, nato pa bo odgovoril madžarski odposlanec Tibor Eckhardt. Ko bodo še ostali člani obrazložili svoje stališče, bodo vsi spisi najbrž izročeni odboru trojice, ki bo vso snov proučil in sestavil svoje poročilo za redno zasedanje sveta Društva narodov v januarju.

Ogromno pozornost v vsej javnosti so zbudili letaki, ki so bili razširjeni te dni po Avstriji. Po splošnem mnenju so jih razširili socialisti.

V letakih se navaja, da sta se madžarski ministrski predsednik Gömbös in avstrijski zvezni kancelar Schuschnigg dogovorila, kako bosta zabrisala sledove za strahovalci na Madžarskem,

kjer jih spričo razkritij Jugoslavije ne morejo več skrivati. Dogovorjeno je bilo, da jih skrivaj spravijo iz Madžarske v Avstrijo. V Avstriji pa bi ostali le kratek čas, ker bi jih po manjših skupinah po raznih poteh spravili čimprej v Italijo. V zadnjih nočeh so prepeljali večjo skupino strahovalskih zločincev, med katerimi je več takih, ki

jih je jugoslovenska vlada doslej zamen zahtevala in o katerih so madžarska oblastva dosledno trdila, da so jim docela neznani, preko madžarske meje z vednostjo in sodelovanjem avstrijskih oblastev ter jih nastanili v okolici Wiener Neustadta.

V avstrijski javnosti so ta razkritja izzvala veliko ogorčenje proti avstrijski vladi,

ki na tako nedopusten način podpira mednarodno strahovalstvo v času, ko stopa ves svet v borbo proti njemu.

V letakih se odločno zahteva, naj se vsi iz Madžarske došli in drugi v Avstriji bivaajoči strahovalci takoj aretirajo in izroče francoskim oblastvom v svrhu nadaljnje preiskave.

V Petrogradu je bil te dni

umorjen tajnik komunistične stranke Kirov.

Kakor poročajo iz Moskve, je ruska državna policija pri preiskavi v zvezi z umorom odkrila široko razpredeno zaroto proti boljševiški vladavini. V zvezi z atentatom na Kirova je bilo doslej aretiranih že nad 80 oseb.

DOPISI

BESNICA. Na praznik uedinjenja je počastil občinski odbor spomin velikega kralja uedinitelja z vsaditvijo Aleksandrovih lip. Na lepem prostoru med Zgornjo in Spodnjo Besnico je bila pravkar zgrajena ob cesti lepa kapelica, ob kateri se je vršila 1. t. m. vsa slavnost. Tu je občina na slavnosten način vsadila na vsaki strani kapelice eno lipo. Slavnosti so se udeležili občinski odbor s predsednikom na čelu, šolska mladina iz Besnice in Podblice z učiteljstvom, gasilci v krojih in ostali občani. Otvoritveno besedo je imel občinski predsednik g. Papler, nato pa so vsadili lipi med petjem moškega zbora iz Besnice. Ko so zazveneli klici »Slovan na dan«, so s treh strani ostro odjeknili trije streli iz možnarjev, odmevali po dolini ter naznanjali svečan trenutek onim, ki niso utegnili pohiteti h kapelici. Po vsaditvi je govoril v imenu gasilstva občinski tajnik g. Tomaževič in orisal v lepih besedah zgodovinski pomen 1. decembra s posebnim ozirom na današnjo slavnost. Za njim je povzel besedo upravitelj podbliške šole g. Štrukal in v svojem govoru očrtal pot čuvarjev Jugoslavije. Sledile so deklamacije učencev, ki jih

«Če mislite sebe, Bert, potem vedite, da se nimam namena vnovič poročiti.»

Naglo je bila izgovorila te besede in njih zvok je bil trši od kamena samega.

Bert je molčal. Nekaj kakor užaljenost se mu je zrcalilo na licu. Žal ji je postalo trdote in spretetela jo je misel: «Dober človek je, ni kriv svoje ljubezni. Bog mu jo je vsadil v srce.» Že je hotela izpregovoriti milejšo besedo, ko je Bert začel:

«In če bi še čakal — eno leto, ali bi bili potem voljni?»

«Nikoli!» se je spet pomračila Sabina. «Zdaj so na vrsti moji otroci, da uživajo pomlad, in ne jaz. Mati odraslih otrok sem. Andreja sem ljubila, a premalo. Vi ste krivi — morda sem v skritem kotičku srca v minuti, polni žalosti, kdaj mislila na vas — in Bog me je kaznoval. Vzel mi je moža, ki ga nisem bila vredna.»

Njenim sunkovitim besedam je sledil glasen Bertov smeh, ki je izzvenel skoro sirovo.

«Moža, ki ga niste bili vredni!» je s posmehom ponovil in vstal. «Moža, ki vas je z lažjo na ustnih in s prevaro v srcu položil na zakonsko posteljo. Ki je ljubil in govedil z učiteljico, medtem ko ste vi koprnili tam v mestu... Ki ga niti zakonska prisega ni ovirala...» Bert se je prekinil in nekoliko pomolčal.

«Ali tudi zdaj poročete ne, draga Sabina», je dodal vprašanje z milejšim glasom.

Obleдела je ko žid.

«Tudi zdaj!» je mehanično zašepetala čez čas.

Tedaj je vzel klobuk in pozdravil. Zadnjikrat je slišala njegove korake v predvežju.

Jona je bila pred pismenim zrelostnim izpitom. Vestno se je pripravljala. Toda venomer so ji vmes hodile misli, ki so jo motile in ki ni o spadale v nalogo. Za danes je bila odpovedala Borisu sestanku. Dvomila je, ali bo dovršila vse naloge, ki jih mora dovršiti do večera.

Zunaj je rahlo deževalo. Čisto rahlo kakor uspavanka so štopotale drobne kapljice po širokih, zelenih listih mogočnega kostanja, ki je stal pred hišo tik njenega okna. Jona je naslonila lepo glavo na držaj svinčnika, ki se ji je zaril v drobno bradico, ter se zamislila. Čisto rahlo kakor uspavanka je bil zunaj dež in Jona je sanjerala o Borisu.

Kako krasni so bili zadnji izprehodi z njim. Koliko zanimivega sta si imela povedati. To ni bilo po njenem mnenju prazno govorjenje, kakor ga imajo zaljubljeni navadno med seboj. Ne! Njen Boris je bil duhovit in tudi pri njej je s poklonom ugotovil isto. Kdaj pa kdaj je njun zdravi smeh pravrgel vse skupaj na šalo.

Zadnje tedne je Jona pričela teči voda v grlo. Spoznala je, da se bo treba resno oprijeti študija, če noče sami sebi postaviti kaj sramotnega spomenika. Treba je bilo poprijeti in se nekaj časa odreči krasnim sanjam.

Pa vendar, če je pogledala njegovo sliko, ki je bila iz Putihove izložbe priromala na njeno mizo, se je spet zamislila.

«To ni nič!» je dejala. «Sanjam, a izpiti se prično jutri.» Odločno je zgrabila sliko in jo zakopala v omaro pod sveženj perila. Potem je sedla k mizi in se poglabila v štivo.

Dež je rahlo napajal pomladno zemljo. Kakor uspavanka je drsel po širokih kostanjevih listih.

Vstala je in zaprla okno. Spustila je zagrinjala in odklopila luč.

«Tako! Zdaj je noč!» si je s smeškom dejala in odslej je šel študij kakor po lestvi v nebesa.

Jona je stala pravkar na pošti pri okencu brzojavnega urada, kjer je oddajala brzojavko za mater.

«Matura v žepu. Jona», je pravilo besedilo. Nato je v elegantni črnobeli obleki šla po tovarišico, s katero sta se namenili napraviti slavnosten obhod po mestu.

Njuna prva pot je bila v veliko, moderno opremljeno slaščiarno, kjer sta si med smehom privoščili smetane, piškotov in rezin.

«Preveč je bilo vsega», se je razigrano zasmejala tovarišica.

«A zdaj k fotografu!» je velela Jona.

Ugibali sta med potjo, kakšna obraza bi napravili pred aparatom.

«Veš kaj, drživa se prav žalostno, kakor bi naju bila matura pohrustala.»

«Kakor da sva padli», se je smejala tovarišica.

(Dalje prihodnjič.)

je lepo in s pravim poudarkom naučila upraviteljica besniške šole gđ. Kalanova. Slavnost se je zaključila s petjem državne himne. Ves potek je izzvenel v zaobljubi novemu mlademu kralju Petru II., da bomo zvesto čuvali Jugoslavijo. Aleksandrovi lipi naj bosta še poznim rodovom v spomin na ta pomembni dogodek v zgodovini naše občine.

KRANJ. Te dni je imel pod predsedstvom sreskega načelnika g. dr. Ogrina redno sejo sreski odbor za javna dela, da določi program javnih del za prihodnje leto. Sprejet je bil program raznih javnih del, tako preložitve klanca na banovinski cesti proti Trsteniku, regulacija Bistrice, regulacija Kokre in gradba raznih vodovodov, tako v Cerkljah in na Jezerskem. Obravnaval se je tudi veliki projekt vodovoda od Preddvora preko Kranja do Stražišča. Delo bi se vršilo v etapah. Kot prva etapa je mišljen vodovod v Preddvoru, ki pride najprej na vrsto. Celotni vodovod Preddvor—Stražišče bo veljal tri do pet milijonov dinarjev. Program del, sklenjen na seji sreskega odbora, mora dobiti še odobrenje nadzornega oblastva. Vsa dela se dotirajo iz državnega, banovinskega in bednostnega sklada.

ST. VID-GROBELNO. V nedeljo 2. t. m. je bila v St. Vidu pri Grobelnem osnovana nova sokolska postojanka. Vršil se je ustanovni občni zbor sokolske čete. V prisotnosti zastopnika celjske sokolske župe, zastopnikov Sokola od Sv. Jurija ob južni železnici in Ponikve je predsednik pripravljalnega odbora br. Juraj Perdija otvoril zbor. Po uvodnih besedah je povzel besedo župni odposlanec br. Vladimir Černigoj iz Celja, čestital pripravljalnemu odboru in podal smernice za bodoče delo. Za njim je govoril odposlanec Sokola od Sv. Jurija, br. Hajšek, ki je naglasil kmečko stran sokolske čete ter se dotaknil vprašanja vere in stališča Sokolstva do nje. Župni upravi je bil predlagan naslednji upravni odbor v imenovanje: starosta Juraj Perdija, podstarosta Anton Narat, tajnik Franjo Kokot, blagajnik Ivan Jezovšek, načelnik Franjo Bevc, načelnica Pavla Pušnikova, podnačelnik Franjo Čretnik, prosvetarka Dora Martelančeva, revizorja Franjo Pogačnik in Anton Perc. Opravilo matičnega društva bo sprejel Sokol na Ponikvi, katerega starosta br. Komar se je tudi udeležil občnega zbora in poudaril, da bosta on in društvo stala vedno svoji mladi četi ob strani. Na željo župne uprave se je izvršila tudi zaprisega vsega novega članstva našemu mlademu kralju Nj. Vel. Petru II. K zaključku se je spet oglasil župni odposlanec in ponovno poudarjal bratstvo v organizaciji, ljubezen

in skupnost pri delu, kajti le tako bo mogoče doseči uspehe. — Nova sokolska postojanka bo precej močna: štela bo že v začetku članstva in dece okoli 80. Starosta br. Juraj Perdija je star sokolski delavec, dober tehničar pa je br. načelnik Franjo Bevc, ki je načeloval več let Sokolu v Šmarju pri Jelšah. Sokolska četa ima tudi oder in nekaj orodja, tako da so pogoji za uspešno delovanje dani. Jamčijo pa za uspešni razvoj čete tudi neumorni sokolski delavci, ki so bili izvoljeni v vodstvo čete.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ptujskem sejmu so bile za kilogram žive teže te-le cene: krave 1.75 do 3, telice 2.75 do 3.75, voli 2.75 do 3.50, biki 2.50 do 3.50 Din. Konji od 750 do 3300 Din eden.

SVINJE. Na ptujskem sejmu so prodajali za kilogram žive teže: svinje, debele po 5.50 do 6, pršutarje po 4.50 do 5.50 Din, plemenske od 200 do 650 Din rille, prasce pa od 75 do 150 Din eden.

ZITO. Na ljubljanski borzi so ponujali (za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): baško pšeno po 152 do 157.50 Din, turščico, novo, umetno posušeno, po 115 do 117 Din, času primerno suho po 107.50 do 110 Din, moko «0» po 227.50 do 240 Din.

HMELJ. Pretekli teden je v Savinjski dolini živahnost v kupčiji popustila. Cene pa se držijo in se plačuje letošnji pridelek po 35 do 40 dinarjev za kilogram. Sicer pa so se zaloge močno skrcile in se računa, da je neprodano v prvi roki le še kakih 1000 starih stotov letošnjega pridelka. Po najnovejših podatkih je znašal letos pridelek hmelja v Češkoslovaški 140.000 starih stotov (lani pa

125.000), v Nemčiji 130.000 (167.000), v Franciji 55.000 (33.000), v Jugoslaviji 40.000 (30.000), v Poljski 40.000 (29.000) in v Belgiji 21.000 (16.000). V Ameriki je znašal pridelek 360.000 stotov (lani 378.000) in v Angliji 263.000 (220.000). Svetovni pridelek je znašal 1,109.000 starih stotov (lani pa 1,031.000).

Sejmi

- 10. decembra: Sv. Jurij ob južni železnici, Litija;
- 11. decembra: Metlika, Kamnik;
- 13. decembra: Zalec, Mengeš, Jurklošter, Gornji Logatec, Radovljica, Sv. Peter pod Sv. Gorami, Terbegovec—Sv. Duh;
- 15. decembra: Zerovnica, Slovenska Bistrica;
- 16. decembra: Velika Loka, Videm (kjer je navada, se vrše nedeljski sejmi drugi dan).

Vrednost denarja

Na borzi smo dobili v devizah (prišteje se premija v znesku 28.50 %):

- 1 holandski goldinar za 23.08 do 23.19 Din;
- 1 nemška marka za 13.69 do 13.80 Din;
- 1 dolar za 33.86 do 34.14 Din;
- 100 francoskih frankov za 224.96 do 226.08 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 142.45 do 143.31 Din;
- 100 italijanskih lir za 290.79 do 293.19 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval po 8.10 do 8.20 Din. Vojna škoda je bila po 333.50 do 334 Din, a investicijsko posojilo po 69 do 69.50 Din.

Kratke vesti

— **Vinski sejem v Ivanjkovcih.** Vinarska zadruga v Ivanjkovcih priredi 10. vinski sejem dne 3. januarja leta 1935. Ta priljubljeni sejem bo kakor vsa dosedanja leta gotovo tudi tokrat lepo uspel.

11 FARAONOV DEDIČ

Do jutra je krmaril voz inženjer Harrison, potem ga je zamenjal sluga in nazadnje mister Barnum.

Ko se je Sodnik prebudil, je solnce že začelo sijati nad puščavo. Voz se je bil ustavil pod palmami in vrata so bila široko odprta. Začuden je Sodnik izstopil ter ugledal zunaj mistra Barnuma in barona Brissaka, ki sta se živahno pogovarjala s sivobradim Arabcem.

«Ustavili smo se v oazi!» se je oglasila Neli za Sodnikovim hrbtom.

Tudi mlada deklica je bila šele vstala. Obležena je bila v lahko, snežnobelo obleko, ki je v širokih gubah padala okoli njenega telesa.

Oči so se ji zasvetile, ko je ugledala Sodnika. Naslonila se je na njegovo roko in oba sta odšla proti gruči slikovitih, rjavih postav, ki so se nabirale okoli popotnikov.

«Zakaj smo se tu ustavili?» je vprašala Neli svojega očeta.

«Preskrbeti se moramo za danes s svežo vodo», ji je rekel. «Potem pa se naglo odpeljemo dalje. Sivolas stavec nam je povedal, da se tod okoli potikajo Beduini. Predvčerajšnjim je šla tod mimo večja četa, ki jo bomo najbrž še danes prehiteli. Potem bomo pa varneje potovali.»

Pridružil se je še inženjer Harrison in naznanil, da je vse pripravljeno za odhod.

Prebivalci oaze so prinesli vse mogoče stvari. Ponudili so tujcem kar kupe dateljev, fig in drugih sadov.

Mister Barnum je vzel posodo, polno svežih fig, nekaj pomaranč, ki so bile debele kot otročja glava, ter dal otrokom nekoliko francoskega denarja.

S tem so bili domačini zelo zadovoljni in so se v vznešenih besedah zahvaljevali darežljivim tujcem.

Neli si je medtem prislužila še večjo hvalo. Obdarovala je rjave otroke z različnimi drobnarijami in igračami in se potem skoraj ni mogla rešiti Arabčkov.

Dvanajst majhnih umazanih in mastnih rok jo je pograbilo za obleko, da poljubijo rob oblačila. Na snežni belini so se črno začrtali sledovi njihovih drobnih prstov.

Za to pa se mlada deklica ni dosti brigala. Dobrodušno se je nasmejala in dejala Sodniku:

«Torej imam vendar neki spomin iz tega kraja.»

Spet so stopili v voz. Kuhar Foks je prinesel še par svežih koštrunovih gnjati, ki jih je hotel skuhati za kosilo.

Zbrauni domačini so jim želeli srečno pot in nato so se popotniki odpeljali dalje po peščeni puščavi.

Spet so se vozili po karavanski poti, ki seveda ni bila nikakšna prava cesta. Spoznali so jo le po sledovih velblodov in konj. Kolesa so se pogrezala globoko v pesek. Zato vožnja ni bila prav hitra.

Električni stroj je moral delovati z vso močjo, da je spravil težki voz po takih tleh naprej.

Petdeset konj ga ne bi moglo ustaviti. Toda prav tedaj, ko so potniki hoteli sestiti h kosilu, ki ga je Foks pripravil iz koštrunovine, se je voz v pesku ustavil.

Vsi so se v skrbeh spogledali. Harrison pa je mirno sedel za mizo in dejal:

«Ne dajmo se zaradi tega motiti. Po kosilu bomo voz že izkopali iz peska.»

«Prav imate, Harrison», je odgovoril mister Barnum. «Greh bi bilo, ko bi zanemarili to kuhinjsko umetnino. Bojim se samo, da ne bomo tako lahko prišli iz tega vrazjega peska.»

«O, še večkrat se bomo pogreznili», je odvrnil Harrison in si položil velik kos pečenke na krožnik.

«To bi bilo slabo», je pripomnil Brissak, ki je sedel ob Neli. «Nazadnje z vašim vozom ne bomo prišli daleč in bomo obtičali v tej peščeni puščavi.»

«Ne, gospod, to se ne bo zgodilo», je zagotovil Harrison. «Neprijetno bi bilo samo, ko bi prav zdaj, ko tičimo v pesku, prišla nad nas truma Beduinov.»

Ta pripomba je vse vznemirila in naglo so končali kosilo.

Puščava je bila res vsa prazna in daleč naokoli ni bilo živega bitja, a Beduini imajo navado priti hitro ko veter.

— **Enodnevni kletarski tečaj** s predavanji in praktičnim kazanjem bo na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu 10. t. m. od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Vinogradniki in gostilničarji vabljeni.

— **Uredba o banovinskih trošarinah.** Finančni minister je po odobritvi ministrskega sveta predpisal uredbo o višini in načinu pobiranja in nadzorstva pri pobiranju banovinske trošarine na vino in žganje. Po tej uredbi se banovinska trošarina pobira za izredna javna dela, in sicer: na 100 l vina ali vinskega mošta največ 100 Din, na 100 l šampanjca in drugih penečih se vin največ 300 Din, na hektolitrsko stopnjo žganja največ 5 Din (kakor v prejšnji uredbi). Nova uredba se bistveno ne razlikuje od stare ter v naslednjem navajamo samo izpremembe. Novo je določilo: V krajih, kjer je več ko 50.000 prebivalcev, se bo banovinska nova trošarina na vino in žganje pobirala takoj pri priložnosti v okoliš dotičnega kraja po določbah za pobiranje občinske trošarine v dotičnem kraju. Odpadlo je določilo, da lahko točilec sam spravi sod v klet, če kontrolni organ ne pride v dveh urah. Pri žganju je povečan odstotek za izgubo pri pretakanju od 1.2 na 1.5 %. Poleg dosedanjih dveh prestopkov je naštet sedaj tudi tretji, ki se glasi: Ako točilec pijač na veliko ali na malo preprečuje organom nadzornega oblastva izvrševanje njihove nadzorovalne službe.

DOMAČE NOVOSTI

* **Knez Pavle pri predsedniku francoske republike.** V soboto popoldne sta bila Nj. Vis. knez Pavle in kneginja Olga, ki sta prispela s poročnih svečanosti v Londonu, na obedu pri predsedniku republike Lebrun v Parizu. V njunem spremstvu so bili naš poslanik dr. Spalajković, minister dvora Milan Antić in maršal dvora dr. Slavko Grujić. Obeda so se udeležili tudi francoski ministrski predsednik Flandin, zunanji minister Laval, mornariški minister Pietri, minister za letalstvo Denain, maršal Franchet d'Esperey in mnogi drugi dostojanstveniki. Po obedu je imel Nj. Vis. knez Pavle daljši razgovor s predsednikom francoske republike Lebrunom in zunanjim ministrom Lavalom.

* **Letošnji 1. december,** praznik uedinjenja, se je enako kakor druga leta svečano slavil po vsej državi. Samo je bil letos 1. december v znaku

globoke žalosti za blagopokojnim velikim kraljem Aleksandrom I. Uediniteljem. V dravski banovini so bile zlasti lepe prvoedecembrske prireditve v Ljubljani, Mariboru, Celju in drugih večjih krajih. Na vseh prireditvah so govorniki s toplimi besedami slavili kralja Uedinitelja.

* **Kraljeva zahvala za prvoedecembrske čestitke.** Nj. Vel. kralj je prejel za praznik uedinjenja brzojavke iz vse države in iz tujine, v katerih so mu izrazili vdanost, narodno ljubezen in tople želje za srečo in dolgo življenje njegovo in kraljevskega doma. Po nalogu kraljevskega namestništva je pisarni Nj. Vel. kralja čast zahvaliti se vsem osebam in ustanovam, ki so pri tej priliki pismeno, brzojavno ali z vpisom v dvorno knjigo izrazile svoja rodoljubna čustva.

* **Rumuni na grobu našega velikega kralja.** Dne 29. novembra je prišel na Oplenac, da se pokloni smrtnim ostankom velikega vladarja, tudi rumunski prometni minister Franasović ne čelu večjega odposlanstva. Z njim so bili tudi načelnik generalnega štaba rumunske vojske general Antonescu z gospo, generalštabni polkovnik Orisiani z gospo, rumunski vojaški ataše v Beogradu in šef ministrovega kabineta. Rumunska delegacija se je poklonila na grobu in položila nanj velik lovorjev venec s trakom v rumunskih barvah. Po enominutnem molku so si člani rumunskega odposlanstva z ministrom na čelu ogledali cerkev in mnogoštevilne vence, položene na grob blagopokojnega viteškega kralja.

* **Lep uspeh Glasbene Matice ljubljanske v Bolgariji.** V torek so se vrnili iz Bolgarije pevci ljubljanske Glasbene Matice, ki so imeli številne koncerte po bolgarskih mestih. Bolgari so pevce povsod sprejeli s pravo bratsko iskrenostjo in gostoljubnostjo. Koncerti, ki jih je bilo 11, so bili vsi polnoštevno obiskani in je bolgarska kritika splošno hvalila našo pesem. Vsa hvata gre Glasbeni Matici, da je pomagala graditi most bratskih odnošajev med Bolgari in Jugosloveni.

* **Beli orel na mestu, kjer je pokojni kralj zapustil jugoslovenska tla.** V Hercegovnem, kjer se je blagopokojni kralj Aleksander vrkel na parnik »Dubrovnik« za potovanje v Francijo, bodo zgradili spomenik v obliki velikega belega orla z razprostrtimi krili. Spomenik naj bi stal na visokem marmornatem podstavku.

* **Omejen osebni promet na meji pri Gornji Radgoni.** Zaradi šikan, ki se vrstijo v zadnjem času na meji od avstrijskih oblastev in zavoljo kršenja trgovinske pogodbe, so naša oblastva omejila oseb-

ni promet na meji ter izdala prepoved za prestop meje kakor tudi za posejanje kavarn, gostiln, kina preko meje. V bodoče se bo dovoljeval prehod le v najnujnejših primerih, kakor v smrtnih, bolezenskih in sličnih. Na to se obmejno prebivalstvo opozarja.

* **Knjiga zastoni.** Založba Vossovega romana »Dva človeka« da vsakomur, ki dobi pet naročnikov na roman »Dva človeka«, eno knjigo zastoni. Treba pa je denar za vseh pet naročnikov tudi poslati. Cene so: za knjigo na finem papirju in moderno v platno vezano 50 Din, za enako vezano, a na cenejšem papirju tiskano 34 Din in za broširano 24 Din. Vsakdo dobi takšno knjigo, za kakršne dobi naročnike. Kdor je zbral za pet naročnikov denar, naj takoj piše po položnico.

* **Potresni sunki.** V petek 30. novembra ob 4. zjutraj so se občutili precej močni potresni sunki, ki pa niso napravili nikake škode. Središče potresa je bilo v Jadranskem morju med Kvarnerskimi otoki in jadransko obalo.

* **Smrt zaradi prepelele brvi.** Nedavno se je vračal na svojem vozu gostilničar Tajnikar iz Ptujске gore ponoči iz Babčje vasi domov. K njemu je prisedel tudi dolgoletni knjigovodja tvornice strojil v Majšperku, 32letni Roman Vigele. Ko sta privozila do Stanečke vasi, je Vigele stopil z voza, hoteč si tu skrajšati pot domov v Majšperk, ki je držala preko brvi čez Dravinjo. Vigele pa se tedaj ni vrnil domov. Domači so bili v skrbeh zanj in ga iskali, sluteč, da se mu je pripetila kaka nesreča. V sredo pa so našli delavci iz Majšperka nedaleč od brvi v vodi Vigeleta utopljenega. Kakor se domneva, se mu je pri prehodu preko brvi zlomila pod nogami kaka deska in Vigele je zdrknul v Dravinjo, ki je bila zaradi zadnjega deževja precej narasla. Pokojnik je bil zelo priljubljen in se je rad udeleževal v raznih društvih, zlasti pa pri gasilski četi.

* **22 ur živ zakopan.** V Sirovi Kataleni v bližini Koprivnice so izkopali 24 metrov globok vodnjak. 20letni delavec Ivan Zgornik je bil pri teh delih zaposlen s tem, da je odstranjeval deske, ki so bile postavljene, da bi zavarovale delavce pred vdorom zemlje. Ko je bil v globini 12 metrov in je stal na deski, so pričele deske nad njim popuščati. Težka deska je padla tik nadenj, vendar se je na njegovo srečo zarila v zemljo nad njim. Takoj nato se je vsula na deske zemlja in delavca povsem zakopala. Ostal je stisnjen med dvema deskama, od katerih pa je bila zgornja toliko močna, da se pod pritiskom debele plasti prsti ni zlomila. Bil je živ

Zato so možje krepko pograbil lopate in začeli odkopavati kolesa. Delo ni bilo prav lahko, ker je lahki pesek sproti spet zasul jama, ki so jo ob kolesih napravili. Naposled jim je pa le uspelo.

Potem so položili pod kolesa dva železna trama. Harrison je pogнал in avto je zlezal iz kotline, zasuže s peskom.

Nadailevali so pot.

Zavili so proti vzhodu, ker so že od začetka sklenili, da se bodo držali te smeri.

Popoldne so res v daljavi zagledali krdelo Beduinov. Hoteli so zdrveti mimo njih in avto je že zavil v stran.

Beduini so se ustavili in začeli nekaj vpiti. Nekateri so imeli puške in začeli meriti. Res je počil en strel in krogla se je sploščila ob avtomobilovi strehi.

«Ni jim vredno odgovoriti», je dejal mister Barnum. «Škoda časa. Saj jim bomo z lakhoto ušli in niti zasledovali nas ne bodo, če jih pustimo pri miru.»

Brissak pa je imel menda svoje misli. Mirno je snel svojo puško s police in pomeril skozi okno. Ker je vozil avtomobil zaradi počasnih tal nekoliko počasneje, se je nekaj Beduinov približalo na konjih.

Mister Barnum in Neli nista opazila, kaj Brissak namerava, ker sta gledala pri drugem oknu ven.

Sodnik pa je opazil njegov namen, naglo je stopil bliže, da bi preprečil kakšno nepremišljeno.

«Stojte!» je svarače zaklical.

A njegov klic je prišel prepozno. — Brissak je sprožil in njegov strel je vrgel najbližjega jezdeca iz sedla.

Za vozom se je začelo srdito kričanje. Vse puške so počile. Brissak je zadovoljno smehljač se položil puško stran in se zaničljivo ozrl proti doktorju Sodniku.

Mister Barnum se je naglo obrnil in nejevoljno zaklical prehitremu strelcu:

«Gospod, zakaj brez potrebe streljate na Beduine? To je zelo nespametno in neumestno.»

Inženjer Harrison je slišal strel. Zapustil je svoj prostor pri krmilu in ga prepustil slugi. Osupel je stopil v notranjost in se grajajoč obrnil k Brissaku:

«Tega ne bi bili smeli storiti! To bomo morali morda še drago poplačati. Moj Bog!» je dodal, ko je pogledal skozi okno. «Mislim, da je bil celo poglavar tisti, ki ste ga ustrelili.»

«Toliko bolj», je odgovoril Brissak. «To bo drugo tako prestrašilo, da se nas ne bodo upali napasti.»

«Nasprotno, preganjali nas bodo, dokler nas bodo mogli. Gorje nam, če jim pridemo v roke», je razburjeno odgovoril Harrison. «Ali ne veste, kako nevarno je usmrtiti Arabca? Ta narod ima strašno navado krvre osvete. Vsakdo izmed onih jezdecev za nami nam v tem trenutku prisega smrt in pogin in ne bo toliko časa odnehal, dokler pri-sege ne izpolni. Kri tega Beduina, ki ste ga nepremišljeno ustrelili, utegne postati za nas začetek

velik nesreče. Še preden zaide solnce, nas lahko vse od prvega do zadnjega pomorijo.»

Na mistra Barnuma in Sodnika so te besede naredile globok vtisk. Začelo ju je resno skrbeti.

Še bolj pa se je prestrašila Neli. Prebledela je in ogorčeno pogledala Brissaka, ki ni hotel priznati, da je ravnal nepremišljeno, temveč je razdraženo odgovoril:

«Nikari naj vas toliko ne skrbi! Kaj pa je to? Ustrelil sem roparja, ki je hotel pomoriti nas vse. Če se vi bojite maščevanja teh banditov, jaz se ga ne. Kakor hitro nam pridejo dovolj blizu, bom še enega ali drugega spravil na oni svet.»

«Tega ne boste storili», je odločno dejal mister Barnum in mu vzel puško iz roke. «Ko bi bili vi sami, bi lahko delali, kar bi se vam poljubilo. Tako pa se morate ozirati na to, da pridemo tudi mi v nevarnost!»

«Ali se hočete brez odpora izročiti Beduinom na milost in nemilost?» je zaničljivo vprašal Brissak.

«Ne, gotovo ne», mu je kratko odgovoril mister Barnum, ki je bil ogorčen nad prevzetnim obnašanjem Francoza.

Brissak se je čutil vzvišenega nad splošno nejevoljo ju v svoji domišljavi je tako preziral Beduine, da ga Harrisonova opomba ni vznemirila. Da smatra je svoje sopotnike za strahopetce in se je zaničljivo nasmešnil, ko je Sodnik dejal:

«Pripravimo se na obupen boj. Ne verjamem, da videmo Beduinom. Do kake pušave imamo pa še dolgo, dolgo pot. Nevarnost je torej valika.»

zakopan v vodnjaku. Ljudje so seveda opazili nesrečo in brž obvestili o tem oblastva. Takoj so začeli orožniki in kmetje kopati zemljo. Po neprekinjenem 22urnem delu, ki ga je ves čas vodil okrajni načelnik, so izkopali nesrečnega delavca, ki je po čudnem naključju ostal živ. Prisotni okrajni zdravnik ga je takoj obudil iz nezvesti z umetnim dihanjem. Ko je rešene prišel k sebi, je od veselja nad rešitvijo zajokal.

*** Nesreča pri delu.** Iz Ribnica na Pohorju nam pišejo: V gozdu je bilo nedavno zaposlenih pri izsekavanju stavbnega lesa več delavcev, med njimi tudi Branimir Pungartnik iz Hudega kota, ki mu je po nesreči odletela sekira z vso silo v desno nogo. Udarce je bil tak, da si je Pungartnik presekao kost do polovice. Poklicani zdravnik je bil takoj na licu mesta in mu je obvezal rano. Le njemu se mora poškodovanec zahvaliti, da ni izgubil noge.

*** 70letna starka je šla v smrt.** Nenavaden dogodek je te dni globoko presunil starčke in starke, ki bivajo v mestni oskrbnišnici v Mariboru. Na stranišču so našli 70letno Jero Velkerjevo mrtvo. Zastrupila se je ponoči z lizolom. Ker je izvršila dejanje na stranišču, ni nihče opazil njenega smrtnega boja, da bi ji nudil pomoč. Velkerjeva ni bila čisto pri zdravi pameti in je obupno dejanje očitno izvršila v zmedenosti.

*** Nočni požar.** V eni zadnjih noči je začela goreti hiša posestnika Jakoba Čuša v Dornovi. Požar se je razširil iz stanovanjskega na gospodarsko poslopje. Zgorelo je vse do tal. Rešili so le živino in del pohištva. Gasilci iz Dornove, Moškanjcev in Ptujja so preprečili večjo nesrečo.

*** Požar v Vavti vasi.** Te dni je začela goreti v Straški gori zidanica Ivana Kulovca, posestnika in gostilničarja iz Vavte vasi. V bližini zidanice stanujoča posestnica je zapazila močen sij in tekla v Vavto vas obvestiti posestnika Kulovca o nesreči. Zaradi goste megle ni bilo videti ognja, dokler niso prišli ljudje že v bližino. Razbili so vrata v zidnico in rešili edino vinski pridelek. Očitno je bil ogenj podtaknjen.

*** Smrten padec.** V Rošpohu v občini Kamnici se je smrtno ponesrečil 35letni hlapec Alojzij Urajnik, ki je služil pri majerju Ivanu Pavežniku. Urajnik je hotel zgodaj zjutraj nakrmiti živino. S skedenja je metal seno v hlev, pri tem pa je zgrešil tla in padel v odprtino. Priletel je z glavo naprej na cementna tla in si razbil lobanjo. Obležal je v globoki nezvesti ter ga je našla zjutraj gospodinja,

Samo Din 143.-

Št. 695. Elegantna KROM zapestna ura s finim pravim švicarskim Anker kolesjem v kamnih tekoča Din 143.-

Št. 696. Ista s svetlečim kazalnikom in kazalcem Din 154.-

Triletno pismono jamstvo. Nikak riziko. Zamenjava dovoljena, tudi se vrne denar.

Cenik zastoj in poštnine prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

ko je prišla v hlev molst. Prenesli so ga v hišo in je umrl, preden je prispel poklicani zdravnik.

*** Požari v ljutomerskem srezu so na dnevnem redu.** Pišejo nam: Na Krapju je ogenj upepelil skedenj Alojziju Brumnu. V Sitarovcih pri Mali Nedelji je 82letni posestnik Jožefi Vrbnjakovi ogenj uničil gospodarsko poslopje, na hiši pa ostreže. Pretekli teden v noči od srede na četrtek je začelo nenadno goreti pri Hrašovca, posestniku v Bučkovcih, ki mu je požar upepelil na novo postavljeni skedenj. Povsod so gasilci takoj prihiteli na pomoč ter rešili, kar se je rešiti dalo. Pri vseh požarih je vzrok neznan.

*** Roparski napad sredi Ljubljane.** Sredi Ljubljane se stanovala v mračni Soteski 55letna samotarka Josipina Kalanova. V soboto zvečer je nekdo močno potrkal na njena vrata. Odprla je, a v tem je že dobila silen udarec po glavi, da se je onezvestila. Neznani zločinec je vdrl v njeno stanovanje in še udrihal po nesrečnici. Ko je videl napadalec, da se njegova žrtev več ne gane, je najprej v kuhinji ugasil luč, nato pa stopil v sobo, kjer je odprl omare in pričel hitro razmetavati obleko in perilo. V eni omari je našel 2500 Din gotovine, hranilno knjižico Mestne hranilnice Ljubljanske z vlogo 18.231 Din in hranilno knjižico Ljudske posojilnice z vlogo 8000 Din. Vzel je denar in obe knjižici. Menda pa s tem ni bil zadovoljen, kajti razmetaval je še naprej in naposled našel med perilom tudi nekaj zlatnine. Zločinec je potem

hotel oditi po poti, po kateri je bil prišel. Pri vratih je pa ležala Kalanova, ki je precej močna ženska, in ker bi se očitno precej zamudil, če bi jo zavlekel v stran, si je izbral drugo pot. V sobi je z okna odstranil rože in jih položil na tla, nato pa skočil skozi okno na verando na dvoriščni strani in pobegnil. Zločinec je bil najbrž prepričan, da je Kalanova do smrti pobila. Toda ženica je precej krepka in čeprav je dobila hude poškodbe, se je kmalu spet zavedla in se dvignila iz mlake krvi. S poslednjimi močmi je zaprla okno v sobi in zaklenila vrata, nato se je pa zavlekla v prvo nadstropje, kjer je pri Cudermanovih prosila za pomoč. Pri Cudermanovih sta bili doma samo mati in hčerka, ki se pa nista upali odpreti. Kmalu je našel nesrečno ženico na stopnicah nezvestno in vso okrvavljeno neki gledališki igralec, ki je pozval reševalno postajo na pomoč, a iz hiše so poklicali tudi policijo. Naglo so prepeljali z reševalnim avtomobilom Kalanovo v bolnišnico. Tam so ugotovili, da ima na glavi sedem ran. Za med prevozom je bila Kalanova izredno slaba, vendar je bila pri zavesti in so jo lahko izpraševali. Povedala je, da jo je napadel moški srednje postave, podolgovatega obraza, plavalas in da je nosil skoro novo sivo obleko. Poškodovanka je tako slaba, da menda sploh ne bo okrevala.

*** Otroka je zadušila in vrgla v Ljubljano.** Pri Štepanji vasi je Ljubljana naplavila trupelec fantka. Sodna komisija je ugotovila, da je bilo dete zadušeno. Ubogo dete je zadušila mati najbrž takoj po porodu, nato pa odšla k obrežju Ljubljane in vrgla trupelec v vodo.

*** Požig v Ragovu.** V majhni vasi Ragovu sta v eni zadnjih noči hkratu začela goreti velik kozolec posestnika Franca Terobšiča in dvojni kozolec posestnika Janeza Avžina. Oba kozolca sta bila polna sena, slame in gospodarskega orodja. Ker sta začeli goreti obe zgradbi v istem času, je jasno, da je bila zraven požigalčeva roka.

*** Tihotapstvo denarja kaznivo.** Na mariborski carinarnici so začeli posvečati več pozornosti tihotapstvu denarja v tujino. Zapleni se vsaka vsota, ki prekorači dovoljeni znesek. Tako so te dni zaplenili neki ženski iz Avstrije 5000, zagrebškemu trgovcu 1200, dunajskemu trgovcu 3400 in trgovinskemu potniku s Češkega 3000 Din. Razen zaplenbe denarja sledi še kazni.

Čuvajmo Jugoslavijo!

«Res je», je pritrdil Harrison. «Niti polovico pota še nimamo za seboj. Računal sem, da bomo porabili še slabih deset dni do Nilovih vodopadov. Teden dni se bomo morali voziti skozi puščavo. Karavane hodijo petkrat tako dolgo.»

«Saj je vendar neka karavana pred nami», je pripomnil mister Barnum. «Če bi jo mogli še danes doiti, bi bila velika sreča za nas. Tam bi našli pomoč. Beduini so pač roparji in zato bodo ljudje v karavani delali z njimi kakor s sovražniki.»

«Morda», je dejal Harrison. «Zanesti se pa ne smemo na to. Ljudje v karavani so nam morda prav tako sovražni kakor Beduini. Tako lahko pridemo med dva ognja.»

«Preklete slabi časi nas čakajo», je zagodrnjal mister Barnum, ki je bil v velikih skrbih.

Harrison je spet odšel v sprednji oddelek in sedel h krmilu. Voz je hitel z vso močjo, vendar je bila hitrost kljub temu majhna, ker je postajala pot čedalje slabša.

Beduini so se za nekaj časa ustavili pri mrtvem ali vsaj nevarno ranjenem poglavarju. Iz voza se je videlo, da so nekateri ostali pri njem. Glavni oddelek pa je iznova začel preganjati predrzne popotnike.

Truma, ki je dirjala za avtomobilom, je štela kakšnih trideset mož. Kmalu je prišla tako blizu, da so krogle švigale okoli oken. Nekaj krogel je udarilo tudi v zadnjo steno, a ker so bile vse stene narejene iz jekla, niso mogle narediti škode.

Divji beg pred četoroparjev je trajal ure in ure. Zvečerilo se je, postala je noč, a Beduini so

v mesečini še zmeraj dirjali za vozom kakor pošasti.

Toda take nagle dirke konji vendar niso mogli dolgo prenašati. Jazdci so drug za drugim zaostajali.

Ko je proti polnoči Sodnik legel s svojimi tovariši k počitku, ni bilo videti nikjer več nobenega jahača.

Spet se je zdnilo, ko so prispeli do gorate pokrajine. A v višavah ni bilo nobenega zelenja, nobenega grma ali drevesa. V solnčni svetlobi so se povsod naokoli dvigale strme skale, črne in puste.

V daljavi so se vzpenjale proti nebu visoke gore, prav tako gole in divje. Bili so ugasli vulkani.

Dolgo je dirjal voz mimo te divje pokrajine. Potem so prišli na polja ugasle lave.

Veter je nasul nanj peska, a vendar je povsod gledala iz njega ko brou svetla lava. Pod kolesi je votlo donelo, kakor bi vozili nad kletjo.

Na obeh straneh so zijale globoke špranje in naenkrat je inženjer ustavil voz tik pred prepadom.

Počez čez pot je zijala globoka, široka odprtina. Bila je tako dolga, da ni bilo mogoče na nobeni strani ugledati konca. Inženjer Harrison je dolgo gledal okoli sebe in je naposled izpregovoril strašno besedo:

«Zašli smo!»

Da, izgubili so pravo pot. Izgubili so se v puščavi! To spoznanje je vse navdalo z velikim strahom. Kako naj v tej puščavi najdejo pravo pot?

«Vrniti se moramo», je po daljšem posvetovanju dejal inženjer Harrison. «Nazaj, da najdemo pot!»

«In Beduini?» je vprašal Sodnik. «Gotovo nas še zasledujejo. Ali naj se jim peljemo naproti?»

A drugače niso mogli narediti. Voz se je obrnil in proti poldnevu so prišli na neko pot. Ali je bila prava ali ne, se ni dalo dognati. Morali so iti po njej na slepo srečo.

Do večera ni bilo nič opaziti o Beduinih in popotniki so mislili, da so jim že ušli.

Ker so se čutili varne, so se ustavili v majhni, zapuščeni oazi, ko se je začelo nočiti.

Inženjer Harrison je spoznal, da je treba na vozu nekaj popraviti. Ko so snedli skromno večerjo, sta začela inženjer in sluga delati.

Ostali so stopili iz voza in si poiskali pod palmami prijetnega hladu za počitek. Ob studencu, ki preskrbuje oazo z vodo, so našli prijazen hladen prostorček.

Mister Barnum se je začel pogovarjati s Sodnikom in izpočetka se je tudi Neli udeleževala pogovora.

Ko pa je opazila Brissaka, ki je prihajal iz voza, se je oddaljila. V svetli mesečini je šla k studencu. Niti njen oče niti Sodnik ni tega opazil, ker je bil vsak tako zaverovan v pogovor.

Ko je Brissak prišel bliže, se je začel ozirati naokoli po vitki, belo oblečeni deklici. A vendar je ni opazil.

Mister Barnum se je začel tudi z njim pogovarjati. A Brissak je mislil samo na Neli in je zmeden odgovarjal. (Dalje prihodnjič.)

IZ POPOTNIKOVE TORBE

TUSTANJSKA MAMA IMA 50 LET.

Tustanj, decembra.

Dne 3. t. m. je preteklo petdeset let, kar se je rodila posestniku Ovcu v Blagovici hči Franca. Rojenice ji pač niso namenile z rožicami postlanega življenja. Doma vzgojena v trdem delu se je mlada poročila z graščakom v Tustanju, pokojnim Toneom Pirnatom. Kdor pozna delo na velikem posestvu, vé, kakšna odgovornost, koliko skrbi in bridkosti čaka gospodinjstvo.

V najlepših letih ji je neizprosna bolezen ugrabila ljubljenega moža Toneta, spoštovanega in dobrega človeka, ki ga je cenila vsa moravska dolina. In tako so ostali tustanjska mama sami na sivem gradu, sami z desetimi otroki. Dobrota in ljubezen pa, ki so jo sejali tustanjska mati, kamorkoli je stopila njih noga, ni ostala nepovrnjena. V redkokateri družini vladata taka slega in ljubezen kakor pri Pirnatovih na Tustanju. Sinovi Miha, Jože in Dore delajo na posestvu, Barbka je šivilja, Lenka pomaga v gospodinjstvu, Lojze študira v Bakru, France je prijel za kovaško kladivo, najmlajši, Milka, Anica in Minče, pa še čakajo, da dozore. Vsi pa so pokorni dobrotljivi volji svoje grajske matere, ki skrbi in pazi, da zemlja ne propade. Vsi, ki jo poznajo, ji gotovo od srca žele, da dočaka še mnogo, mnogo let v zdravju in sreči!

Listneca uredništva

Prevalje. Za kakšne nasvete gre?

Goričanovi spomini

PEŠ PO ITALIJI.

Preko Cisterne—Genzana—Albana sem dospel spet v Rim k prejšnjemu gospodarju. Sin je bil zdaj doma. Prijeten in ljubezniv mladenič. Vodil me je vsepovsod po Rimu in razkazoval znamenitosti.

Ker sem že skoro vso žepno zalogo denarja porabil, sem šel na glavno pošto, da dvignem nekaj lir. Uradnik me je vprašal, ali je kontokorent tukaj.

«Prosim, kaj pa je kontokorent?» Nisem imel pojma, kaj je to.

«Vi ste vložili denar v poštno hranilnico v Coneglianu. Ali ste tam povedali, da boste dvignili denar v Rimu?»

«Ne, nisem povedal.» Žal nisem bil prečital navodil in pravil v hranilnični knjižici. Kaj naj počnem zdaj?

«Kam greste?»

«Proti Pisi peš.»

«Dobro. Napišite karto pošti v Coneglianu, naj vam pošlje kontokorent v Piso, in tam potem lahko dvignete svoj denar.»

Potožil sem mu, da ne morem v Piso, če imam denar v poštni hranilnici, namesto v žepu. Iz prijaznosti ali usmiljenja mi je dal deset lir in jih odpisal v knjižici, kjer mi je ostalo še 70 lir. Rekel mi je, da bi tega prav za prav ne smel storiti. Še danes se tega moža spominjam z veliko hvaležnostjo. Zamenjal sem potem še oba desetaka od svoje železne ali zadnje reserve, enega v lire, drugega pa v avstrijski srebrni drobiž. Pisal sem obenem prijatelju, naj mi zanesljivo pošlje 20 goldinarjev poštno ležerico v Genovo. S tem sem se hotel zavarovati za primer, če bi le ne mogel dvigniti denarja iz poštne hranilnice.

Pozno popoldne sem odkorakal iz Rima preko St. Martona Civite vecchie—Corneta—Montalta. Ko sem prišel ponoči do reke Ombronja, ni bilo mostu. Tega še nisem doživel, da bi velika državna cesta ne imela mostu čez reko. Čakati sem moral do jutra. Mislim sem poiskati železniški most, a bila je tema in most daleč stran.

Zjutraj je prepeljal potnike čez reko čoln. Tukaj se mi je zdelo najslabše v vsej Italiji. Pokra-

jina neprijetna, ljudje sirovi in kar rumenkasti od malarije, voda in gostilne slabe. Kakor je bilo skoro povsod drugje lepo in prijetno, tako je bilo tukaj vse odvrtno.

Preko Grosseta—Venturina sem dospel v Campiglio. Od reke Ombronja do sem narod strašansko preklinja. Italijani sploh radi kolnejo. Preklinjajo tako strašno, da se ne dá popisati. Najbolj nedolžno še je, če vzame v hudi jezi klobuk, ki je precej visok in koničast, z glave in zmecne med divjim kričanjem 10 do 20 svetnikov z navajanjem imen v klobuk in potem še vse druge svetnike vrže vanj in stisne klobuk, da mu svetniki ne uidejo. Ker sv. Antona padovanskega najbolj častijo, malo klobuk odpre in zavpije vanj: «Sv. Anton, ti pridi ven, pa hitro!» Potem klobuk spet stisne, ga dené pod noge in bije z nogami tako dolgo po klobuku, da ga mine huda jeza.

Pri Sv. Vincencu ob morju postaja pokrajina lepša. Ženske nosijo tu ponošene moške klobuke. Tudi tu še narod hudo preklinja, najbolj Boga, ki mu daje vsa mogoča imena.

Preko Livorna sem šel v Piso. Ogledal sem si najprej znameniti viseči stolp, potem pa sem se odpravil na pošto. Pokazal sem svojo poštno hranilno knjižico, da bi dvignil denar. Uradnik me je vprašal, ali je kontokorent tu.

«Gotovo bo že tu.»

Iskal je, pa ni našel ničesar. Kako je to mogoče? Pisal sem vendar iz Rima dopisnico v Conegliano, naj pošljejo kontokorent v Piso, kjer hočem dvigniti denar.

Pa mi je rekel poštar: «Vi ste pisali dopisnico. Seveda je potem umevno, da ga niso poslali. Za to so vendar predpisane tiskovine. Kam greste zdaj?»

«V Genovo.»

«Dobro. Vidite, tukajle zdaj napiševa potrebno. Jaz vam bom napisal, vi podpišite. Pisanje odpošljem takoj s prvo pošto in čez nekaj dni dobite denar v Genovi.»

Poprosil sem ga, naj mi dá vsaj deset lir na knjigo, kakor mi je dal njegov tovariš v Rimu, kar je razvidno iz knjige, ker sem v hudi stiski. Bil je sicer zelo prijazen, a denarja mi ni dal. Imel je številne izgovore za to. Tedaj sem že kaj dobro občutil, da so v praktičnem življenju boljši tisti ljudje, ki so sicer manj prijazni, celo osorni, pomagajo pa le.

(Dalje prihodnjič.)

PREKMURSKI GLASNIK

TIŠINSKA VLOMILSKA DRUŽBA POD KLJUČEM.

Murska Sobota, novembra.

Orožnikom v Tišini se je posrečilo, da so izsledili številno vlomilsko družbo, ki je v zadnjem času ogražala imetje prebivalcev. 15 članov šteje družba, ki je morala nastopiti pot v murskosoboške sodne zapore. Po večini so to poljski delavci, še mladi, med njimi pretežno taki, ki so že sedeli. Največ je od njih trpel tišinski šolski upravitelj g. Antauer, ki so mu v nekaj mesecih odnesli okrog 10.000 kg različnega žita.

Začelo pa se je takole: Lansko leto je g. Antauer vzel za hlapca nekega P. Kmalu za njim pa je stopil tamkaj v službo tudi njegov brat. Starejši brat, ki je bil tam že dalje časa v službi ter je prav dobro poznal vse domače razmere, si je prilastil razne predmete in vse to po navodilih nekega Baše, ki je okrog sebe zbral več takih zlikovcev ter jim bil vodja. Mlajši brat je kmalu zapadel v mreže starejšega ter mu začel prav pridno pomagati pri nepoštenem poslu. Še prej pa je bil svačano sprejet v Bašovo družbo, kjer mu je vodja zagrozil, da ga takoj ubije če bo izdal njihovo početje.

Tako se je začela pri Antauerju tatvina žita kar na debelo. V napajalnikih sta brata nosila žito ob vsaki priložnosti v hlev, kjer sta imela pod posteljo pripravljene vreče. Pa vse to je bilo podjetni družbi premalo. Organizirali so kar pohod. Izbrali so si temno noč in razpostavili okrog hiše straže. Med stražarji je bil tudi neki 12letni deček. Medtem ko sta dva stala z orožjem v rokah na preži, sta do-

mača hlapca razbila okno v neki pritlični sobi, vdrla skozi njo na hodnik in s ponarejenimi ključi odprla vrata na podstrešje. Isti večer so odnesli nad 1000 kg žita. Med svojim poslom so vlomilci precej ropotali. Gospod upravitelj, ki je slišal sumljive glasove, je sicer pritakel z lovsko puško na dvorišče, a ker ni videl ničesar sumljivega, se je spet vrnil v stanovanje.

Prvi posrečeni večji vlom je fante tako opogumil, da so že nekaj tednov zatem spet šli na delo. Sreča jim je bila tudi tokrat naklonjena in posrečilo se jim je odnesti 1000 kg zrnja. Kmalu zatem pa so začeli iskati plen v tamkajšnji šoli, ker so zvedeli, da je tudi tam imel šolski upravitelj shranjeno zrnje na podstrešju. Tokrat so bili še bolj predrzni. Kar z vozom in konjem so prišli sredi noči in ga zapeljali za tamkajšnjo cerkev. Naložili so 13 velikih vreč žita ter ga odpeljali v svoje skrivališče. Kadar pa je potem nanesla prilika, so ukradeno žito peljali v Mursko Soboto in ga tamkaj pod tujim imenom prodajali. Večkrat se je zgodilo celo, da so ukradeno žito peljali s konji g. Antauerja, če je njegov hlapec imel opravka v mestu. Vlom v šolo se je prav tako večkrat ponovil. Kradli pa so tudi med. Njihov vodja jim je za delo izplačeval primerne nagrade, ki pa niso bile nikdar večje kakor 50 Din.

Niso pa kradli le žita in medu, nego so bili tudi pravi dihurji vsem kurnikom. Številne posestnike so na ta način oškodovali. Seveda so kokoši spet prodajali naprej. Zdaj je njihovemu početju konec. Vrli orožniki so rešili ljudi večnega straha za svoje imetje.

Na meji ustreljen. Predzadnji torek je bil na meji na naši strani blizu Mrtvarjevev ustreljen madžarski cigan Janez Kuštanci. Kuštanci je prekoratil mejo in šel v smeri proti Mrtvarjevcem. Na poziv graničarja, naj se ustavi, je šel cigan kar naprej. Graničar pa kljub temu ni hotel rabiati orožja, ampak je stekel za neznanecem in ga prijel. Pozval ga je, naj gre z njim v bližnjo stražnico, čemur pa se je cigan uprl in postal nasilen. Nenadno je potegnil nož in začel z njim graničarja obdelovati. Ranil je stražnika na štirih mestih na vratu in na glavi. Graničar, videč, da je reč prav resna, je moral streljati. Oddal je proti nasilnežu tri strele, ki so cigana zadeli in usmrtili. Zakaj je cigan prestopil mejo, še ni dognano. Izkazalo se je pa, da je bil cigan znan nasilnež, da je zlasti v poslednjem času bil zelo nagle jeze in je kazal tudi znake abnormalnosti. Naša komisija je morala dvakrat na lice mesta, ker prvi dan ni prispela madžarska komisija, kakor je bilo dogovorjeno. Možno je, da so nalašč poslali nesrečneža čez mejo, da bi izzval kakšne incidente.

Nevaren slepar za zapahi. Nedavno je bil v Lendavi sejem, ki ga je obiskal tudi Franc Čermela iz daljne Popovače v savski banovini, a ne s poštenimi kupčijskimi nameni. Predstavljal se je za nakupovalca trdke Vajda iz Čakovca, kjer je bil nekoč uslužben, in pod pretvezo, da mu je zmanjkalo denarja, si je izposodil pri tiskarnarju g. Bakaniju in pekoyskem mojstru g. Geneu po 10 Din. Po sejmu se je Čermela ustavil v »Kroni«, odkoder je zahajal po kupčijskih poslih v okolico. Imel je s seboj voz z enim konjem in je nakupoval perutnino in jajca. Tako je med drugim pri posestniku Lebarju kupil pet kokoši in naročil, naj pride gospodinja po denar v Lendavo. Prav tako je sleparil tudi v Lakošu. Ker imajo tudi v »Kroni« lepe kokoši, si je Čermela izbral kar sedem najlepših, jih strpal v vrečo ter jih skril v jasi pred konja. Domači hlapec pa je odkril skrite kokoši in tako so v Čermeli odkrili organi varnosti prav nevarnega sleparja. Čermela je bil odveden v zapore tukajšnjega sodišča. Med preiskavo so je pokazalo, da je Čermela doma iz Filovcev, občina Bogojina, kjer je pustil ženo in otroka ter je odšel že pred tremi leti po svetu. V Popovači je živel z neko žensko, ki mu pa menda ni preveč zaupala, ker je poslala z njim v Lendavo na sejem tudi svojo 13-letno hčerko, da ne bi Čermela prodal njenega konja in voza. Ugotovilo se je dalje, da iščejo Čermelo razne orožniške postaje, ker mora odsedeti trimesečno kazen.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 9. do 16. decembra:

Nedelja, 9. decembra: 7.30: Kmetška kultura (Krošl Josip); 8.00: orkester balalajk na ploščah; 8.30: poročila; 8.40: mandolinični kvartet iz vaje «Erika»; vmes plošče; 9.40: versko predavanje (prior Valerian Učak); 10.00: prenos iz stolnice; 11.00: Zena kot mati in delavka (dr. Kanoni); 11.20: radijski orkester (po željah); 12.00: čas, radijski orkester; 16.00: operetna ura (sodelujejo Igljeva, Jelačin in radijski orkester); 19.30: nacionalna ura: Friedjungov proces (profesor doktor Ferdo Šišić); 20.00: čas, jedilni list, program za ponedeljek; 20.10: koncert Akademskega pevskega kvinteta, vmes tamburaški orkester na ploščah; 21.30: čas, poročila; 22.00: odmevi iz Jugoslavije (slovenske narodne na ploščah).

Ponedeljek, 10. decembra: 12.15: glasbene slike na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, citraški koncert na ploščah; 18.00: Slike iz narave (Joža Herfort); 18.20: Gregorc: Vesela gmajna (plošče); 18.40: slovenščina (Jr. Kolarič); 19.10: zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna); 19.30: nacionalna ura: Naša nacionalna prosveta (ministrstvo prosvete); 19.55: jedilni list, program za torek; 20.00: prenos opere «Porin» (Lisinski) iz Zagreba, v odmoru čas in poročila.

Torek, 11. decembra: 11.00: šolska ura: O mladinski glasbi (profesor Adamič); 12.00: ruske pesmi na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, orgelski koncert na ploščah; 18.00: otroški kotiček (Mirko Kunčič); 18.20: praktična navodila o pravilni sestavi prehrane z ozirom na duševne delavce (Milena Šerkova); 18.40: namščina (dr. Kolarič); 19.10: slovenske pesmi na ploščah; 19.30: nacionalna ura: Ivan Cankar (profesor Juš Kozak); prenos v Zagreb in Beograd; 20.00: jedilni list, program za sredo; 20.10: arije francoskih oper (poje Marta Oberwalderjeva (vmes radijski orkester); 21.30: čas, poročila; 21.50: radijski orkester; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 12. decembra: 12.15: vokalni koncert Ade Sarijeve na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, baletna godba na ploščah; 18.00: plošče po željah; 18.30: pogovor s poslušalci (profesor Prezelj); 18.50: plošče po željah; 19.10: Naloga naše generacije (NO); 19.30: nacionalna ura: Prota Matija Nenadovič (profesor Djorovič); 19.55: jedilni list, program za četrtek; 20.00: prenos opere iz Ljubljane, v odmoru čas in poročila.

Četrtek, 13. decembra: 12.15: operetne pesmi na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: iz raznih dežel (plošče); 18.20: smuška ura Ljubljanske zimskošportne zveze; 18.50: srbskohrvatske narodne na ploščah; 19.00: srbskohrvatska (dr. Mirko Rupelj); 19.30: nacionalna ura: Karadjordje zavzame Beograd leta 1806. (profesor dr. Stanoje Stanojevič); 19.55: jedilni list, program za petek; 20.00: prenos iz Beograda; 22.00: čas, poročila; 22.15: radijski orkester.

Petek, 14. decembra: 11.00: šolska ura: Donava in njen pomen za našo kraljevino (dr. Valter Bohince); 12.15: Mendelssohn: Simfonia št. 3 na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, slovenske narodne na ploščah; 18.00: Mladina in nova stvarnost (doktor Stanko Gogala); 18.20: radijski orkester; 18.40: K vprašanju sodobne umetnosti (profesor France Vodnik); 19.30: nacionalna ura: Andrija Kačič Milošič (profesor dr. Barič); 20.00: jedilni list, program za soboto; 20.10: komorni trio (Trost, Müller, Svetel); 21.10: narodne pesmi severnoevropskih narodov (poje Drago Žagar); 21.40: poročila; 22.00: radijski orkester.

Sobota, 15. decembra: 12.15: zvoki iz Ukrajine (plošče); 12.50: poročila; 13.00: čas, orkester Marek Weber (plošče); 18.00: iz čeških oper (plošče); 18.15: aktualnosti (Ljudevit Mrzel); 18.30: francoska glasba na ploščah; 18.50: francosčina (profesor Prezelj); 19.20: plošče; 19.30: nacionalna ura: Jadranska straža; 20.00: zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.20: jedilni list, program za nedeljo; 20.30: vokalni koncert Mile Kogejve; 21.00: radijski orkester, vmes čas in poročila.

NAŠI NA TUJEM

SMRT MLADEGA ROJAKA V FRANCIJI

Merlebach, novembra.

Dne 3. novembra nas je za zmerom zapustil v cvetu mladosti, star šele 20 let, Franc Kaliope, doma iz Kojšee pri Zagorju ob Savi. Zavrtno bolezen si je nakopal pri rudniku že pred tremi leti.

Bil je dober fant in iskren tovariš. Včlanjen je bil pri Jugoslovenskem podpornem društvu sv. Barbare, ki mu je priredilo lep pogreb.

Pogreba se je udeležilo tudi zastopstvo Društva jugoslovenskih radnikov iz Metza z jugoslovensko trobojnico. Da je bil pokojnik zelo priljubljen, so pričali številni venci, ki so mu jih prijatelji in društva položili na grob v zadnji pozdrav. Nad vse rad je čital «Domovino». Zelo nam je vsem žal za dobrim fantom, ki nam je včasih prav mojstrsko zaigral na svojo harmoniko. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH ROJAKOV V AMERIKI.

Cleveland, novembra.

Razburljivo porotno razpravo so imeli nedavno v Clevelandu. Pred porotniki se je zagovarjal 20-letni Janez Fabijan, ki je bil nedavno povozil 14-letnega Alfonza Armata. Ko so porotniki mladeniča, ki se je zagovarjal, da se je otrok nepričakovano pojavil pred avtomobilom, oprostili, je fantova mati v razburjenosti vrgla svojo ročno torbico Fabijanu v obraz, nato je pa še zgrabila stol in planila nanj. V zadnjem trenutku ji je sodni sluga iztrgal stol. Fabijan je ves blede odhitel s porotne razprave.

V Denverju je neki avtomobilist povozil 80-letnega Antona Palčiča. Starčka so prepeljali v bolnišnico, kjer pa je podlegel poškodbam.

V Cooperstownu se je smrtno ponesrečil slovenski farmar Janez Vičič. Ko je delal v gozdu blizu Cherry Valeya, se je nanj zrušilo več težkih hlobov. Nezvestnega so prepeljali v bolnišnico, kjer je izdihnil. Pokojnik je bil doma iz Celje pri Ilirski Bistrici, kjer žalujeta za njim žena in hčerka. Pokojnik je zapustil precejšnjo množino drv, več tovornih avtomobilov in nekaj denarja. Njegovi svojci naj se javijo glede dediščine.

Smrtna nesreča je doletela tudi Antona Kosa v Forest Cityju. Ko je ob železniškem nasipu nabiral premog, mu je na mostu spodrsnilo in je padel precej globoko ter se do smrti pobil. Pokojnik je bil star 49 let. Doma je bil iz Polšnika pri Litiji. Zapustil je ženo in štiri nepreskrbljene otroke.

V Slovenskem narodnem domu v Clevelandu se je nedavno podrl strop, zaradi česar ima trgovka Marija Kušljanova precejšnjo škodo. Baje je bilo v sobi zbranih preveč telovadcev in zaradi prevelike teže se je del stropa udrl. Nesreča ni zahtevala človeških žrtev, pač pa je gmotna škoda precejšnja.

Nedavno so v Forest Cityju pokopali Terezijo Volkovo. Pokojna je bila stara 60 let. Doma je bila iz St. Vida na Dolenjskem. Zapustila je moža in štiri sinove, v starem kraju pa žaluje za njo mati.

V Clevelandu je umrl A. Seršen, eden Slovencev tamošnje slovenske naselbine. Pokojnik je bil doma iz Sevnice, ki je štel 64 let.

V državni bolnišnici v Clevelandu je umrl Jurij Majdek. Pred devetimi meseci je padel tako nesrečno po stopnicah, da je oglušil in onemel.

Na poti v bolnišnico je podlegel pljučnici v Milwaukeeju Franc Jenko. Doma je bil iz Gornjega Brnika. V Ameriki je bival 21 let.

V bolnišnici v Milwaukeeju je umrla Josipina Peščeva, rojena Jakličeva, stara 43 let. Pokojnica je bila doma iz Vojnika pri Celju. V Ameriki je bivala 21 let.

V Roundupu je umrla 39letna Neža Komadova, doma iz Kola pri Ribnici. V Ameriki je bivala 21 let.

V Aurori so pokopali 62letnega Martina Mlakarja, doma iz Prežganja pri Litiji.

V Maldanu je umrl Frank Rozan, doma na Gorenjskem.

V Canon Cityju je umrl 51letni Janez Arko, doma iz Otavice pri Ribnici na Dolenjskem. V Ameriki je bival 30 let.

V Port Washingtonu je umrl 38letni Vincenc Preskar, doma iz Ponikev. V Ameriki je bival 33 let.

V Clevelandu so pokopali 65letnega Feliksa Goreta, doma iz Trebnjega na Dolenjskem, ki je bival v Ameriki 37 let, Marijo Kavškovo, rojeno Zakrajškovo, staro 23 let, in 47letno Marijo Pinculičovo, doma iz Brezovice pri Sv. Križu ob Kostanjevici.

V Saginawu je umrla 67letna Marija Erzenova, rojena Carmanova. Za njo žalujejo mož, dva sinova in štiri hčerke.

V Sheboyganu so pokopali Leona Majcena. Pokojni je bil star 41 let. Doma je bil iz Polja pri Sv. Trojici pri Mokronogu. Zapustil je ženo, hčerko in dva sina.

V New Yorku je umrla Marija Kočarjeva. Pokojna je bila stara 60 let. Doma je bila iz Mengša. Zapustila je hčerko in dva sina, od katerih eden je pri vojaki v Panami, drugi pa živi v stari domovini.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršni vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne naznake.

56

ŽENSKI VESTNIK

ZATIRANJE STENIC.

Največja nadloga v stanovanju so razen ščurkov stenice. Če hočemo stenice res odpraviti, si moramo dati dosti truda in časa. Najbolj pomaga, če jih zamorimo z žveplom. V to svrhu treba najprej dobro zapreti okna in dobro zamašiti vse špranje. Postelje in sploh pohištvo postavimo sredi sobe, posteljnino razložimo po sobi, prav tako razstavimo postelje. Slike vzamemo s sten in iz okvir. Potem položimo na tla nekaj kosov opeke, na opeko pa postavimo železen lonec. V štedilniku napravimo iz oglja žerjavico, ki jo potem prenesemo v lonec, na to žerjavico hitro stresemo pol kilograma zdrobljenega žvepla (dobimo ga v drogeriji). Na nos in usta si med stresanjem žvepla držimo robec in ne dihamo. Delo opravimo hitro in bežimo iz sobe.

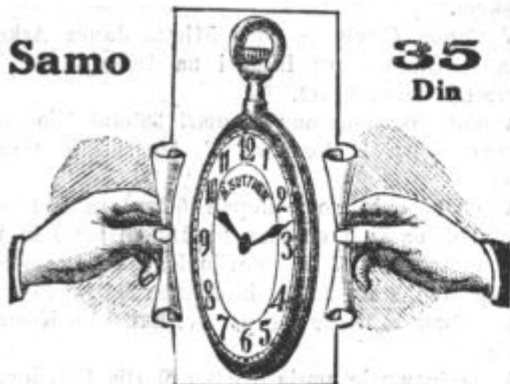
Vrata dobro zapremo, po možnosti zalepimo še zunaj s papirjem in pustimo tako zažvepljano sobo zaprto vsaj 24 ur. Potem sobo hitro odpremo, odpremo tudi okna in vrata, da se žveplo razkadi. Nato vse pohištvo dobro prečistimo in pregledamo, razpoke v zidu namažemo s terpentinskim cvetom, posebno okoli oken, vrat in pri žeblih, na katerih visijo slike. Vse te razpoke potem zamažemo ali s kitom ali z mavcem. Slike damo spet v okvire, ko smo jih pregledali in prečistili, ter jih potem zadaj zalepimo s papirjem.

Če smo tako temeljito prečistili stanovanje, se nam ni treba bati steničje zalega. Žveplo ne škoduje zidni slikariji, zato se ni treba bati zanjo. Le okvire v zidu in ogledala ali pa prav fine čipkaste zavese odstranimo iz sobe, preden zažgemo žveplo. Medeni predmeti sicer malo potemne, a se dajo potem spet lepo očistiti s sidlom.

Za kuhinjo

Poprasto meso (recept za tri osebe). Zreži pol kile pljučne pečenke na zrezke, jih potolci, osoli in na razbeljeni masti hitro opeci po obeh straneh, da so zapečeni. Nato deni zrezke na topel krožnik in

Samo

35
Din

St. 5012, kovnasta Anker-remontoir, lepo obliše, pravi švicarski stroj Din 35.—

St. 5013, ista z radio svetlobnim kazalnikom in kazalci Din 45.—

St. 5030, zelo fina, posebna tanka Anker-remontoir, chronometer AXO, točno idoča, elegantna, obliše iz krom-nikla Din 135.—

H. SUTTNER

Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Cenik zastoj in poštnine prosto.

pokrite postavi na toplo. Na mast pa, na kateri si zrezke pekla, stresi eno žlico drobno zrezane čebule; ko se čebula prične rumeniti, potresi na čebulo žlico moke, in ko se tudi moka zarumeni, zalij s približno četrtino litra vode. Zdaj sok še dobro popopraj in ko prevre, položi zrezke v sok in naj se dušijo do mehkega. Ko so zrezki mehki (če se je sok pokuhal, ga še malo zalij) in hočeš dati jed na mizo, zamešaj v sok še žlico gorčice in malo zelenega sesekljane peteršilja, dobro zmešaj, a naj ne prevre, in daj hitro s polento na mizo. Če hočeš, daš zraven tudi salato.

Goveja pečenka v papriki (recept za tri osebe). Vzem 60 dek mesa od plečeta, ga posoli in položi v kozo, zraven nareži eno čebulo, en korenček, peteršilj in malo zelene. V drugi kozici pa razbela štiri deke masti in razbeljeno polij po mesu in zelenjavi, nato pa postavi kozo v pečico in peci meso pridno ga polivaje s sokom, da se na vseh straneh lepo rjavo zapeče. Ko je meso zapečeno, ga deni na topel krožnik, v sok pa zamešaj eno kavno žličko sladke paprike in poldrugo žlico moke. Ko še moka malo porumeni, zalij sok s približno polovico litra vode, dobro premešaj in položi noter meso ter ga dalje peci, da postane mehko. Ko je meso mehko, ga spet deni na krožnik, sok pa pretlači skozi sito in pretlačenega zlij nazaj v kozo ter ga zalij z osminko litra kisle smetane, ki naj enkrat prevre. Medtem pa zreži pečeno meso na lepe kose, jih zloži v skledo, polij s prevreto omako in daj z makaroni na mizo.

Marelična torta. Stolci šest beljakov v trd sneg, potem primešaj k snegu 10 dek sladkorja in šest rumenjakov, zmešaj in postavi na krop ter mešaj dalje, da postane toplo in se zgosti; tedaj odstavi in mešaj dalje, da se shladi. Potem primešaj še pet dek raztopljenega sirovega masla in 10 dek moke. Tortni model dobro namaži s sirovim maslom, posuj z moko, zlij noter testo, ga razravnaj in peci torto v neprevroči pečici približno eno uro. Pečeno in hladno torto šele čez dva dni napolni s temle nadevom, ki ga napraviš takole: Mešaj v loncu osminko litra sladke smetane, tri deke moke in pet dek sladkorja, nato postavi in mešaj na ognju, da se zgosti in prevre, potem mešaj dalje na hladnem, da se shladi, nato primešaj še deset dek sirovega masla. Ko postane ta krema penasta in rahla, primešaj še žlico marelične mezge (mezgo vzameš lahko tudi druge vrste, a marelična je najboljša). Torto dvakrat prereži, jo najprej pomaži z mezgo, nato nadevaj s kremo. Led (glazuro) napravi iz mareličnega likerja, in sicer takole: Mešaj 20 dek sladkorja, en deciliter vode in žlico mareličnega likerja v loncu in na ognju, da se zgosti. Gosti led polij po torti, ki jo postavi za nekaj minut v pečico, da se led strdi.

ZANIMIVOSTI

× **Avstrija noče izročiti polkovnika Perčevića**, ki ga zahtevajo francoska oblastva. Avstrijska vlada še vedno ni izdala nikakega odloka glede zahteve francoskih oblastev po izročitvi zloglasnega voditelja strahovalcev in enega glavnih sokrivcev marsejskega atentata, polkovnika Perčevića. Avstrijska vlada je bila naročila dunajskemu kasacijskemu sodišču, naj prouči gradivo, ki ga je v zvezi s tem dostavila avstrijski vladi francoska vlada, in poda svoje pravno mnenje. Kasacijsko sodišče je že 10. novembra končalo to proučevanje in v svojem poročilu, ki je bilo predloženo ministru pravde, izrazilo mnenje, da je treba francoski zahtevi tako po določbah avstrijske zakonodaje kakor tudi po določbah mednarodnih pogodb brezpogojno ugoditi. To stališče vrhovnega sodišča pa seveda ni bilo všeč politikom iz vladnih vrst in zato je sodišče dobilo nalog, da svoje mnenje popravi. Sedaj se je sodišče uklonilo zahtevi vlade in mimo prvotnega mnenja izdelalo novo poročilo, v katerem se izreka proti izročitvi Perčevića. Ta način postopanja kaže, da avstrijska vlada nikakor noče omogočiti, da bi se marsejski zločin do kraja pojasnil in da bi se nepristransko ugotovila odgovornost.

× **Razdolžitev kmeta v Švici.** Po podatkih, ki jih je zbrala Švicarska kmečka zveza, znašajo vsi kmečki dolгови v Švici okoli pet milijard švicarskih frankov. Pravijo, da je to skoro polovica vrednosti vsega imetja švicarskih kmetov. Povprečni dolg znaša 4000 frankov na en hektar obdelane zemlje. Zato je bila nujno potrebna pomoč švicarskemu kmetu. Dvakrat je švicarska vlada odobrila velika posojila za kmečke blagajne (po 12 milijonov švicarskih frankov), in sicer septembra leta 1933. in marca leta 1934. Te vsote naj bi pomagale onim kmetom, katerim je pretela prodaja njih domov in kmetij. Toda ni bilo zadosti. Zato je bil uveljavljen letos proti koncu septembra nov zakon o pomoči prezaoblženim kmetom, ki so brez svoje krivde zaradi posebnih težkoč, ki so nastopile v švicarskem gospodarstvu in v svetovnem gospodarstvu, zašli v težaven položaj, da ne morejo ustrezati svojim denarnim obveznostim. Novi zakon gleda na to, da se sposobnim kmetijam omogoči nadaljnji obstoj. Razume se, da se smatrajo sedanje razmere za izredne in je zato zakon omejen na dobo samo petih let. Poleg skrbi, da pomaga kmetom, pa je bila vodilna skrb švicarske zakonodaje ta, da ne trpe zaradi teh olajšav drugi gospodarski stanovi, ki so dajali kmetu posojila. Zakon ima dva dela: v prvem delu je naveden postopek za ozdravljenje kmetijstva, ki se nanaša na one kmete, ki ali sami obdelujejo zemljo ali pa jo dajejo v najem. Ukrepi za ozdravljenje so: odložitev vrnitve glavnice, znižanje obrestne mere in črtanje dospelih obresti. Drugi del zakona pa velja za zakupnike posestev. Ti imajo možnost odložitve najemnine, nadalje odložitev drugih plačil in možnost znižanja najemnine.

× **Kemal paša oče turškega naroda.** V Turčiji bodo 1. januarja leta 1935. izginili vsi dosedanja naslovi uradniškega plemstva. Osebe, ki so doslej imele naslove, kakor so aga, efendi, bej in paša, si bodo morale izbrati nove priimke. Za Mustafa Kemala, prepodročitelja Turčije, je bil te dni v ankarški narodni skupščini vložen predlog, naj izvoli prevzeti ime Atatürk, kar pomeni v turškem jeziku oče turškega naroda. Predlog je bil soglasno sprejet in predsednik turške republike se bo od novega leta dalje imenoval Gazi Mustafa Kemal Atatürk.

× **Prepovedano šminkanje.** Ne pri nas v Evropi, marveč na Kitajskem v Nankingu je najstrože prepovedal župan šminkati se mladenkam, ki se hodijo v šolo. Učenke, ki bi se šminkale, bodo takoj izključili iz šole, starši pa bo zadela huda denarna kazen.

× **Oltar iz stekla.** Cerkev sv. Jakoba v Brodu na Češkem je dobila v dar posebne vrste oltar. V delavnicih ondodne državne steklarske obrtniške šole so naredili oltar, ki je ves iz stekla in velike umet-

niške vrednosti. S tem oltarjem je cerkev postala privlačna tudi za tujce, ki hodijo vanjo gledat zanimivo stekleno umetnino.

× **2000 let stara krušna peč.** V Hohenbecku na Nemškem so pred kratkim odkopali predzgodovinsko krušno peč iz časa okrog leta 100 pred Kristusovim rojstvom. To peč so vzeli narazen ter jo bodo v muzeju spet postavili. Peč je 2,30 m dolga in 1,50 m široka. Obzidana je bila v jajčasti obliki s kamenitim zidom, obokana pa z glino. V peči so pred 2000 leti pekli, pražili in sušili žito ter najbrže tudi žgali glinasto posodo.

× **Snemanje glasov na gramofonske plošče.** V Pariz se je pravkar vrnila francoska znanstvena družba, ki je v Bataviji in drugod po Holandski Indiji preiskovala še neraziskane pokrajine. Družba je ujele na gramofonske plošče jezika najrazličnejših domačih plemen, kar pa ni bilo vedno brez težav, posebno ker so tamkajšnji domačini še polni praznoverja. Ker domačini niso vedeli, za kaj gre, so kar mirno govorili pred aparatom, ki je lovil njihov govor. Ko so pa pozneje iz aparata zaslišali svoj glas, so mislili, da so jim belci tuje ukradli glas ter so začeli groziti. V stiski se je nekdo spomnil zvijače. Brž so narezali kose kruha ter jih namazali s temno marmelado, da so kosi bili podobni gramofonski plošči. Te kose so ponudili domačinom, češ naj jih pojedjo in z njimi pojedjo tudi svoj glas, ki bo tako ostal v njih. Na ta način je bil nevarni položaj rešen.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V gostilni.

V gostilno pride gost, ki ni tako lačen kakor radoveden. Prečita jedilni list od začetka do konca, potem pa pravi glavnemu natakarju: Prinesite mi, prosim, večerajšnji jedilni list.

Natakar zmaje z glavo in mu ga prinese. Mož ga skrbno prečita, potem pa pravi: »Hotel sem samo vedeti, katera jedila ste imeli večeraj, da bi jih ne izbral z današnjega jedilnega lista.«

Izpred sodišča.

Sodnik: Izberite si torej: tri dni zapora ali 200 Din.

Obsojenec: »No, če si že lahko izberem, mi dajte, prosim 200 Din.«

Lepa knjižnica.

A: »Kar eno samo knjigo imate v svoji veliki knjižnici?«

U: »Da, to je seznam knjig, ki sem jih posodil svojim znancom.«

Nova obleka.

Žena (po novem letu): »Potrebujem novo večer- no obleko.«

Mož: »Šaj sem ti prav za božič kupil novo!«

Žena: »Tega vendar ne boš zahteval, da bi no- sila obleko iz prejšnjega leta!«

Motorno kolo.

»Boltežarja pa ni nič več videti«, pravi Melhi- jor pri stalnem omizju.

»Da,« mu odgovore, »odkar se vozi z motornim kolesom, leži v cestnem jarku ali pa v postelji.«

Kdo ji bo povedal.

Zdravnik: »Naglušnost vaše žene je samo sta- rostni pojav. Recite ji to.«

Mož: »Recite ji to vi, gospod doktor.«

Lep zakon.

Janez: »Moja žena me nikoli ne vpraša, kam grem.«

Miha: »Jaz nimam tako dobre žene.«

Janez: »Pride namreč vedno za menoj in se pre- priča na lastne oči, kje sem...«

Nadebudna učenka.

Stric: »Ali paziš v šoli Nežica?«

Nežica: »Pazim, striček.«

Stric: »Na kaj pa najbolj paziš?«

Nežica: »Nato, kdaj zapoje zvonce ob koncu ure...«

Golša - nabrekel vrat

je obolenje ščitne žleze, ki se mora pravočasno zdraviti, ker se sicer delovanje tega važnega organa v svoji funkciji kot zaščita proti strupom vse preveč preprečava, zaradi česar lahko nastopijo neprijetni, a čisto tudi nevarni pojavi.

Zdravniška znanost je dognala, da so soli, ki vsebujejo jod, pri raznih oblikah golše izredno učinkovite. Številni bolniki so ugotovili z uporabo našega zelo preprostega domačega zdravljenja s pitjem napel in povsem neškodljiv vpliv na bolezen.

Vsakdo, ki je bolan na golši, ima nabrekel vrat, otečene žleze, naj zahteva našo knjižico ki mu jo pošljemo **POPOLNOMA BREZPLAČNO.**

Zadošča dopisnica.

Poštno zbiralno mesto:

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24, Abt. P. 91.

Zahtevajte brezplačni cenovnik

Chrom
tenka
anker
z 8 kam.
precizna
ura
160 Din

Ista ura
bolj tenka
z 10 kam.
relief
bro čanik
200 Din

Roskopf
ura
50 Din
Ista ura
prima
70 Din

Budilka
prima
z zvoncec
65 Din

Prima
budilka
z dvema
zvoncec
85 Din

Slečna garancija

Za neustreznost vrnem denar

A. Kiffmann, Maribor 143

Specialist samo za boljše ure

MALI OGLASI

Kmetiški mlin na močni stalni vodi,

v žitorodnem kraju in oddaljen pol ure od železniške postaje v Brežicah ob Savi, se po ugodni ceni prostovoljno proda. Mlin ima štiri pare kamnov in železno konstrukcijo ter se po želji lahko preuredi v umeten mlin. Več pove lastnik Ivan Gramc, Velika Malenca št. 7, pošta Krška vas. 271

Dobra oblačila

Vam nudimo za majhen denar.
A. PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 14.

Pozor, mizarji!

Napredni mizar uporablja samo patentirano posteljno tračnico (Bettschiene) «KAPO». Prihrani delo in čas. Brez zadolženja. Dobiva se v trgovinah z železnino: Schneider & Verovšek, Slupica, Breznik, Erjavec, Zalta & Co., Žilic — vsi v Ljubljani; Rok Arhar v Št. Vidu; Omerza v Kranju; D. Rakusch v Celju in Andraschitz Lotz v Mariboru. 258

Svinjske kože

se kupujejo vedno v trgovinah Senčar — Mala Nedelja, Ljutomer in Štirigova. 275

Kaj premišľujete?

Ne vem, kje naj si kupim blago za novo obleko.

Tu ni nič za premišľevati, temveč pišite še danes Trgovskemu domu Stermecki po vzorce, ker tam je ogromna izbira v suknu, kamgarnu, ševjotu in drugem blagu za moške obleke. Vse blago je dobre kakovosti in cene so zelo nizke.

Trgovski dom
Stermecki
Tovarna perila in oblek

Celje št. 97.

Izdeluje na željo obleke in drugo konfekcijo po meri v nekaj dneh.

Ceniki in vzorci zastoj.

Višek pozabljivosti.

Ravnatelj: «Mnogo pozabljivih ljudi sem poznal, toda tako pozabljivega, kakor je naš blagajnik, ni na svetu.»

Prijatelj: «Kako to?»

Ravnatelj: «Pobegnil je v Ameriko, blagajno je pa pustil tu.»

Kdor oglašuje, ta napreduje!

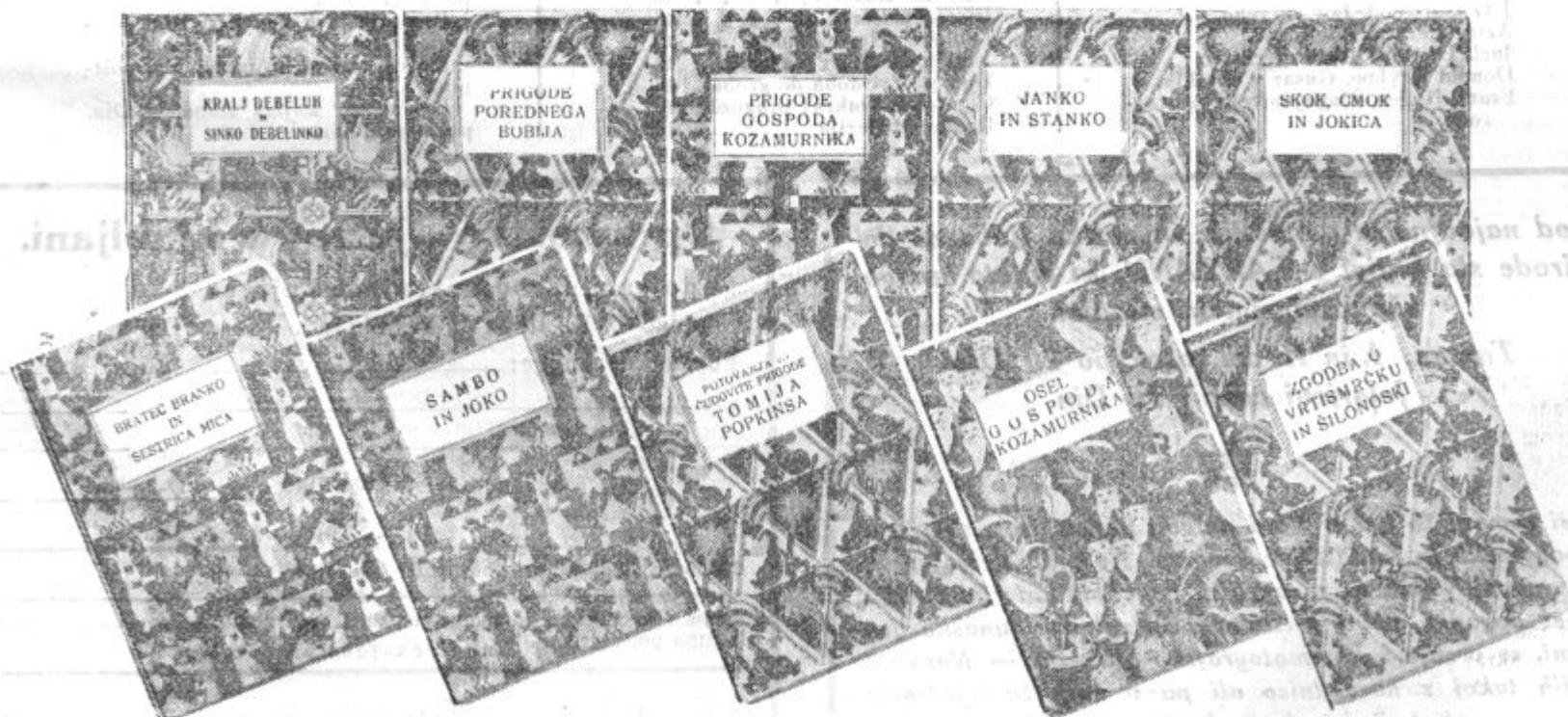
60-
DIN.
138-
DIN.
99-
DIN.

Brezplačen
POUK
IGRANJU

Zahtevajte brezplačen katalog.

MEINEL-HEROLD DZ02
TOVARNE GLASBIL

Te povestice so nam otrokom najljubša darila Miklavž, prinesi nam jih!

Dobijo se v vseh knjigarnah in poslovalnicah „Jutra“.

Po pošti jih razpošilja po 12 Din in 3 Din poštne uprava „Jutra“ v Ljubljani.

Koristi dobre, zanimive knjige so neizmerne

Vam, ki v hudih bojih za obstanek in v velikih skrbah sami ne morete poslati svojih misli v čudoviti svet fantazije, da bi se tako vsaj za kratek čas umirili in odpočili, so knjige z napeto vsebino nujno potrebne.

Naročite si jih po globoko znižanih cenah.

I. skupina knjig iz zbirke «Jutrove» knjižnice.

Vsa skupina stane broširana 50 Din, vezana 80 Din, poština 7 Din.

Anton Melik, Do Ohrida in Bitolja (potopis), Oskar Hubicki, Roman zadnjega cesarja Habsburžana, Stanley Weyman, Rdeča kokarda, Zane Grey, Železna cesta, Staroslav, Gostilne v stari Ljubljani, Aleksander Dumas, Zvestoba do groba.

II. skupina knjig iz zbirke «Jutrove» knjižnice.

Vsa skupina stane broširana 50 Din, vezana 80 Din, poština 7 Din.

Sinclair Gluck, Zlati panter, Cevre Richter-Frich, Rdeča megla, Claude Farrere, Gusarji, Michel Zevacco, V krempljih inkvizicije, Jean de la Hire, Lucifer,

III. skupina knjig iz zbirke «Jutrove» knjižnice.

Vsa skupina stane broširana 60 Din, vezana 90 Din, poština 7 Din.

James Oliver Curwood, Onkraj pragozda, Gustave le Rouge, Misterija, Maurice Leblanc, Tigrovi zobje, O. Phillipis Oppenheim, Milijonar brez denarja, M. Zevacco, Papežinja Fausta, E. G. Seliger-Brat, Ugrabljeni milijoni.

IV. skupina knjig iz zbirke «Jutrove» knjižnice.

Vsa skupina stane broširana 50 Din, vezana 80 Din, poština 7 Din.

J. O. Curwood, Lov za ženo, Artur Bernede, Belfegor, Jack London, Roman treh src, Donald Keyhoe, Gusar v oblakih, Frank Heller, Blagajna velikega vojvode.

V. skupina knjig iz zbirke «Jutrove» knjižnice.

Vsa skupina stane broširana 50 Din, vezana 80 Din, poština 7 Din.

Marcel Priollet, Seržant Diavolo, Rene la Bruyere, Hektorjev meč, Veridicus, Pater Kajetan, Aleksander Dumas, Zvestoba do groba, Frank Heller, Blagajna velikega vojvode.

VI. skupina knjig iz zbirke «Jutrove» knjižnice.

Vsa skupina stane broširana 60 Din, vezana 90 Din, poština 7 Din.

Anton Melik, Do Ohrida in Bitolja, Oskar Hubicki, Roman zadnjega cesarja Habsburžana, Emerson Hough, Možje, Staroslav, Gostilne v stari Ljubljani, Veridicus, Pater Kajetan, Jean de la Hire, Lucifer.

«Življenje in svet.»

Poljudno znanstvena in pripovedna tedenska revija.

Prav priporočljiva za družine z ukaželjno in srednješolsko mladino. Na razpolago so celotni zvezki za prvih šest knjig.

Cena zvezkom za eno celotnih knjig 15 Din.

Poština za posamezne knjige 3 Din.

Seznamek knjig in znižane cene za posamezne knjige iz «Jutrove» knjižnice.

Heller: Blagajna velikega vojvode	10 Din
Farrere: Gusarji	10 "
Hire: Lucifer	15 "
Leblanc: Tigrovi zobje	15 "
Veridicus: Pater Kajetan	15 "
Dumas: Zvestoba do groba	15 "
Curwood: Onkraj pragozda	10 "
Rouge: Misterija	15 "

Hubicki: Roman zadnjega cesarja Habsburžana . . .	15 Din
London: Roman treh src . . .	15 "
Bruyere: Hektorjev meč . . .	10 "
Zevacco: Papežinja Fausta . . .	20 "
Curwood: Lov na ženo . . .	15 "
Seliger-Brat: Ugrabljeni milijoni	20 "
Oppenheim: Milijonar brez denarja	10 "
Staroslav: Gostilne v stari Ljubljani	10 "
Melik: Do Bitolja in Ohrida	10 "
Grey: Železna cesta	20 "
Weimann: Rdeča kokarda	20 "
Sinclair: Zlati panter	15 "
Zevacco: V krempljih inkvizicije	30 "
Priollet: Seržant Diavolo	25 "
Hough: Možje	25 "
Keyhoe: Gusar v oblakih	20 "
Bernede: Belfegor	20 "
Richter: Rdeča megla	15 "

Vse navedene knjige imamo tudi vezane v zalogi. — Vezava za vsako knjigo 8 Din.

Knjige «Jutrove» mladinske knjižnice, ki nudijo otrokom poln koš veselja in radosti ter jih na zimo prijetno umirijo, so sledeče:

Prigode porednega Bobija, Sinko Debelinko, Prigode gospoda Kozamurnika, Janko in Stanko, Skok, Cmok in Jokica, Bratec Branko in sestra Mica, Sambo in Joko, Osel gospoda Kozamurnika, Vrtismrček in šilonoska, Popkins.

Pri odjemu vseh 10 knjig 90 Din, poština 7 Din.

Pri odjemu 6 knjig 60 Din, poština 3 Din.

Pri odjemu 4 knjig 44 Din, poština 3 Din.

Posamezna knjiga stane 12 Din, poština 2 Din.

Plod najbujnejše domišljije in velike ljubezni do prirode sta knjigi o TARZANU, ki dajeta mnogo užitka starim in mladim.

**Tarzan, I. in II. del, vsak po 20 Din
Jelarjevi čuvaji 16 Din**

Naši romani so kakor filmi najbolj napete in razburljive zgodovinske in fantastične vsebine. Nobenih dolgočasnih opisovanj. Napeti in razburljivi dogodki, katerim sledijo zopet dogodki, polni pristrčnosti in zgledne junaške ljubezni, se vrstijo s kinematografsko hitrostjo. — Naročite si jih takoj z naročilnico ali pa v najbližji «Jutrovi» podružnici, da ne boste prepozni.

Upravništvo „Jutra“ v Ljubljani.

Podpisani naročam sledeče knjige:

Skupino I., II., III., IV., V., VI. za Din _____

Posamezne knjige: _____ " _____

_____ " _____

_____ " _____

Poština " _____

Skupaj Din _____

Iznos sem vplačal pri podružnici „Jutra“ v _____

Iznos sem nakazal po poštni položnici. — Iznos nakažem, ko prejmem poštno položnico. Neustrezajoče prečrtajte!

Knjige pošljite na naslov: _____